33

Şiir

emirhan oğuz

ATEŞ HIRSIZLARI SÖYLENCESİ

ATEŞ HIRSIZLARI SÖYLENCESİ

irhan oğuz

1272

SİİR

Emirhan Oğuz

1958'de İstanbul'da doğdu. İlköğrenimini Beykoz Çubuklu İlkokulu'nda, ortaöğrenimini Galatasaray Lisesi'nde tamamladı. İstanbul Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi Mimarlık Fakültesi'nde yükseköğrenimini sürdürürken 1980 yılı başlarında gözaltına alındı. 1986 yılına kadar İstanbul'un çeşitli askerî ve sivil cezaevlerinde tutuklu kaldı. Askerî mahkemece hakkında verilen müebbet hapis cezasının Yargıtay'da bozulması üzerine tahliye edildi. Cezaevindeyken DTCF Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğrenim görme hakkını kazanmasına karşın fakülteye kaydını gerçekleştiremedi ve tahliyesi sonrasındaki başvuruları kabul edilmedi.

Oğuz'un 1977-1987 yılları arasında yazdığı şiirlerden bir bölümünü bir araya getiren *Ateş Hırsızları Söylencesi* adlı dosyası 1987 Akademi Kitabevi Şiir Ödülü'ne değer görülerek dönemin en önemli şiir yayıncısı olan Cem Yayınevi tarafından 1988 yılı başında yayımlandı. Kitap aynı yıl, 1988 Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü'ne değer görüldü. Takip eden zamanlarda o dönemki siyasal-kültürel tercihleri dolayısıyla edebiyat ortam ve çevrelerinden uzakta kaldı. Yayımlanışından kısa süre sonra tükenen kitap, şairin eğilimi doğrultusunda yirmi yılı aşkın süre yeniden basılmadı. Yazar, *Ateş Hırsızları Söylencesi* kitabının yayımlanmasından önceki yıllarda olduğu gibi, sonraki yirmi yıl boyunca istisnai birkaç katkı dışında edebiyat dergileri ve ilgili mecralarda şiir yayımlamadı.

Bu yıllar içinde çeviri ve yayıncılıkla meşgul olan Oğuz'un, *Yanardağ Güncesi: El Salvador'da Edebiyat ve Devrim* (1990) isimli derleme-çeviri çalışması ve sonrasında davaya konu olan *Ermeni Tabusu* (1993) çevirisinin de içinde yer aldığı bazı çalışmaları yayımlandı. Sanatsal alanın bağımsız bir kültürel-siyasal alan olarak tasarlanması ve örgün bir toplumsal ağ olarak yapılandırılmasını hedefleyen "Sanat Hareketi" topluluğunun kuruluş (1993) ve örgütlendirilmesinde etkin görev alırken kendi anlayışı doğrultusunda farklı alanlarda siyasal faaliyetlerini sürdürdü.

Oğuz, *Ateş Hırsızları Söylencesi*'nden yirmi küsur yıl sonra 2009'da *Myndos Geçişi* adlı ikinci kitabını okurla paylaştı. Yayımlanmasının ardından 2010 Altın Portakal Şiir Ödülü'ne değer görülen kitap, Ödül bünyesinde ertesi yıl gerçekleştirilen geleneksel sempozyumda ele alındı ve sunulan bildiriler *Emirhan Oğuz Şiiri ve Myndos Geçişi* (2011) adıyla ayrıca kitaplaştırıldı.

Kök aldığı tarihsel mücadele damarının ve kendi kuşağının hikâyesini, Cevat Çapan'ın ifadesiyle "egemenlerin suç ortaklığı sayacağı, gerçekte ise bizi yoldaşlık katına yüceltecek bir yolculuk" olarak estetik bir incelikle resmeden *Ateş Hırsızları Söylencesi* ilk yayımlanışından otuz, Myndos "geçişi"nden on yıl sonra Ayrıntı Şiir dizisinin 30. kitabı olarak geçtiğimiz ay okurla yeniden buluştu.

Kitabın bu üçüncü basımında, 1988 ve 2009'daki diğer iki basımdan farklı olarak Yılmaz Aysan'ın 1987 yazında, şiirlerin henüz dosya halinde elden ele dolaştığı zamanlarda çizip şaire ulaştırdığı ama sonraki yılların zorlu koşullarında yitirilmiş olan "kayıp desenler" de yer aldı.

Ateş Hırsızları Söylencesi'nin elinizdeki 30. yıl özel basımıysa, kitabın şiir dizimizin olağan formatlarındaki üçüncü basımından farklı olarak 1988 baskısının özgün kapak tasarımı ve sayfa boyutuna sadık kalınan bir "anı kitap" biçiminde okura sunuluyor.

Yılmaz Aysan

1953 doğumlu. 1970'te Ankara Fen Lisesi ve 1976'da ODTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nden mezun oldu. 1980'de aynı fakültede "Dış Duvar Resimleri (Extra Murals)" konulu yüksek lisans tezini tamamlayan sanatçı, öğrencilik yıllarından başlayarak siyasal ve kültürel afiş tasarımları yaptı. 1976-80 yılları arasında Ankara'da, başta Mimarlar Odası olmak üzere, TMMOB, Çağdaş Sahne Kültür Merkezi, Köy-Koop gibi kuruluşların afiş, broşür, dergi kapağı gibi çeşitli grafik tasarımlarını gerçekleştirdi. 1981'de Abdi İpekçi Barış ve Dostluk Afiş Ödülü'nü aldıktan sonra, çeşitli grafik tasarımlarıyla ulusal ve uluslararası çok sayıda ödüle değer görüldü. 2008'de *'68 Afişleri, ODTÜ Devrimci Afiş Atölyesinin Öyküsü* adlı kitabı Metis Yayınları'ndan, belgesel nitelikteki *Afişe Çıkmak: 1963-80 Solun Görsel Serüveni* adlı kitabıysa 2013 yılında İletişim Yayınları'ndan yayımlandı. İstanbul'da kendi atölyesinde sanat ve tasarım çalışmalarını sürdüren Aysan, 1998'den bu yana, İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde dersler vermektedir.

Yılmaz Aysan'ın *Ateş Hırsızları Söylencesi* dosyası için 1987 yılında yaptığı çalışmalar kitabın ilk baskısında sadece kapak tasarımında değerlendirilebilmişti. Kitabın okurun hafızasındaki imgesini bütünleyen "Ateş Hırsızı" deseninin de içinde yer aldığı "kayıp desenler" yıllar sonra ilk kez bu yeni basımda okurun karşısına çıkıyor.

Emirhan Oğuz

Ateş Hırsızları Söylencesi

Ayrıntı: 1272
Şiir Dizisi: 33

Ateş Hırsızları Söylencesi
Emirhan Oğuz

© Emirhan Oğuz, 2018

Desenler
Yılmaz Aysan

Yayına Hazırlayan
Levent Turhan Gümüş

Son Okuma
Tanya Varer

Bu kitabın tüm yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Yılmaz Aysan

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Uygulama
Kâni Kumanovalı, Hediye Gümen, Esin Yetiş

Baskı
Ali Laçin - Barış Matbaa-Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No. 286
Topkapı/Zeytinburnu - İstanbul - Tel. 0212 567 11 00
Sertifika No: 33160

ISBN 978-605-314-346-8
Sertifika No.: 10704

Ateş Hırsızları Söylencesi 30. Yıl Özel Basımı: Kasım 2018
(1100 adet basılmış, 1000 adedi numaralandırılmıştır.)

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No.:3 Cağaloğlu – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi facebook.com/ayrintiyayinevi instagram.com/ayrintiyayinlari

Emirhan Oğuz

Ateş Hırsızları Söylencesi

Önsöz
Otuz Yıl Sonra

Ateş Hırsızları Söylencesi, Pablo Neruda'nın *Canto General* şiirinden bir bölümle açılır. *"Ülkesin sen, sonsuz ova ve halk"* dizeleriyle başlayan şiir *"kavga ve yüceliksin, direnişsin sen"* dizeleriyle biter.

Bir sonraki sayfada yer alan *"bu kitapta sen varsın"* ithafıyla şair, kitabı kimler için yazdığını ortaya koyar: Kitap, "bir derdini bin dermana değişmeyen" Ateş Hırsızları için yazılmıştır.

Anlatılan; ilk Ateş Hırsızı'nın, Promete'nin, dağlara zincirli bileklerinden ateşi çalmaya giden Ateş Hırsızları'nın geniş bir coğrafyaya ve zamana yayılan serencamıdır.

Yaşam şuncağız bir şeydir: En iyiler en önce ölmüştür. Gidenlerden geriye bir defter kalmıştır, kimi satırların altı çizilmiş bir kitap ve derin gizlere sahip mektuplar.

Her ölümle birlikte acının şiirine bir ilmek daha eklenmiştir ama anlatılan hikâyede karamsarlığa yer yoktur. Umut, sabahı sessiz adımlarla yürümektedir. Yazılmamış bir tarihin yalın dipnotudur yaşanılanlar, günü gelince yazılacaktır.

Ateş Hırsızları Söylencesi'nin yayımlanmasının üzerinden otuz, Emirhan Oğuz'la *"halkların şarkılarını ilk öğrendiğimiz günün akşamı"* üzerinden kırk küsur yıl geçti.

Geçen yıllar içinde şairin hikâyesiyle birlikte kitabın kendi hikâyesi de birikti.

Ateş Hırsızları Söylencesi, 1987 yılı sonlarında Akademi Kitabevi Şiir Ödülü'nü ve kitap olarak yayımlanmasının hemen ardından 1988'de Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü'nü aldığında Emirhan Oğuz, adını kimsenin bilmediği "genç bir şair"di. Şiir

dünyasına adeta gökten zembille indiğini söyleyenler olmuştu ama o aslında kitaba adını veren destansı şiirde de ifade edildiği gibi "uzun yoldan gelmiş"ti: Dağ ateşlerinin kör bir mavzerle karartıldığı çağlardan.

Emirhan Oğuz şiirini bugün de güncel kılan en önemli noktalardan biri, ilk elde kendisinden önceki "devrimci şiir geleneğinin" güçlü temsilcilerinden biri olmasıdır. Şair, insanlığın kurtuluş mücadelesi içinde doğrudan, bir "militan" olarak yer almıştır. Kendi yazgısını Haziran ateşçilerinin tank setleriyle durdurulduğu çağların yazgısıyla buluşturan Oğuz, kent ufuklarının kuduz bir hırızmayla yırtılmasına tanıklık etmiş, boz bulanık Niksar uçurumlarında sürüklenen cesedini bağrına basarak öfkesine yeni hatlar çizmiştir. Bir "devrim durumu" içinde yazılmıştır yazılan. Onlarca yılın hikâyesini taşıyan "devrim yılları" içinde şiir birikmiş, biriken şiirin kavı halkların mücadele kıvılcımına tutunmuştur. Öte yandan, "genç şairler"in bilinen icazet alma yollarından geçmemiş, rollerin önceden dağıtılıp kabul edildiği yükselme basamaklarında oyalanmamış, kimseye selam çakmamıştır. Belki biraz da bu yüzden, ama çoğu kez yapıtının kök aldığı damar ve bu damarın serencamını güçlü bir edebiyatla anlatması nedeniyle tuhaf ve çelişkin reflekslerle görmezden gelinmeye çalışılmıştır.

Oysa şairin görünüp görünmemekle ilgili derdi başkadır, başka yerlerdedir. Politik kimliği, politik kimliğiyle bağlantılı olarak "şairlik"le kurmuş olduğu ilişki, teşbihte hata olmaz, görünür olmaktan ziyade görünmez olana meyillidir. Emirhan Oğuz, "ilk yağmurla sulara dönecek" çakıl taşlarından biri olarak görür kendisini. Yapacak işler, yerine getirilmesi gereken, "hayatın dayattığı" görevler vardır. Sözcüğün geniş anlamında "görünmez" olmayı seçer. Ama söz bir kez söylenmiş, kitaba dönüşerek "ihtiyacı olanlar"la buluşmuştur. Kitabın 1988 tarihli ilk baskısı kısa zamanda tükenir. Şairin "sevginin ana diliyle konuşan kardeşler"i, ateş ülkesinin şiirini, karanlığı koşarken söylenen bu yalın ezgiyi, "öfkeyi çelik bir pim gibi dişlerinin arasında taşıyan" bu dingin ama coşkulu tınıyı sahiplenir. Fotokopiyle çoğaltılan nüshalar elden ele dolaşır, "Söylence", amatör ve üniversite tiyatro toplulukları tarafından "her günkü işler" arasında, yine elden ele dolaşan duyurularla sahnelenir, bazı şiirler bestelenir.

Bu yoğun ilgi dönemini uzun bir sessizlik dönemi izleyecektir. Kapağında eşkâlini unutmuş bir Ateş Hırsızı'nın resmedildi-

ği kitap ve şairi bir anlamda unutulur. Şair, "hiçbir yerde olmadığı" bu uzun yıllar boyunca şiir yazmaya devam eder ama yine "kardeşler"in talep ettiği istisnai birkaç katkı dışında, eskiden olduğu gibi, yazdıklarını yayımlamaz.

Üzerinden birkaç on yıl geçmesine rağmen, "12 Eylül" hükmünü sürdürmektedir. Neo-liberalizmin yükseliş yıllarıdır. Toplum, tüketim ideolojisi tarafından kuşatılmıştır. Bireyciliğin kutsandığı hiçleştirme ortamından sanat ve edebiyat cephesi de payına düşeni alır. Gazetelerin kültür-sanat sayfaları, dergiler "proje yazarlar"ı servis etmekle meşguldür. Bir halkın susturulan türkülerini alnını ayaza dayayıp da söylemiş olanlar sanki hiç yaşamamış, usulca gün ışırken ölenlerin şiiri hiç yazılmamış, en ücra köşelerde dağıtılsın diye sararmış sayfalara yazılan şiirlere büyük harflerle "Ateş Hırsızı" diye adlar hiç konulmamıştır. Toplumsal değer oluşturan her şeyin sulandırılarak aslına yabancılaştırıldığı, enternasyonalist Nâzım'dan "ulusalcılık" çıkarılmaya çalışıldığı bir dönemdir yaşanan. Kendilerine özgü bir direnç çizgisini koruyan az sayıda insanın, sanatçının kül altında köz gibi ışıyan anılası varlıkları ve çabaları dışında kimi sol çevreler, aydınlar da bu kervana katılır.

Söz birikmiş, yayımlanmayı bekleyen "dipnotlar" çoğalmıştır. 2009'da, geçen yirmi küsur yıl içinde birikenlerin, aşk / hayat / ölüm ekseninde yaşananlardan geriye kalanların, daha kişisel ayrıntılarla işlenmiş hikâyelerin "kolektif bir bilinç üzerinden aktarıldığı" *Myndos Geçişi* kitabı, *Ateş Hırsızları Söylencesi*'nin ikinci baskısıyla birlikte yayımlanır. *Myndos Geçişi*, 2010 yılında (seçici kurulca genelde şairin yaşam boyu ürettiği bütüne de vurguda bulunularak verilen) Altın Portakal Şiir Ödülü'ne değer görülür.

"Söylence"nin yeni baskısı çıkmıştır çıkmasına ama kitabın hikâyesini bilenler ve bekleyenler açısından yine eksik çıkmıştır.

Bu eksikliğin hikâyesi ilginç ve anlatılasıdır.

Ateş Hırsızları Söylencesi'nin Akademi Kitabevi Ödülü'ne dosya halinde gönderilmesinden hemen sonraki günlerdir. Henüz kitap basılmamıştır. Bununla birlikte, belli kesimlerin gönüllü ve birbirinden habersizce dağıttığı "teksirde çoğaltılmış" çok sayıda nüsha elden ele dolaşmaktadır. Bu nüshalardan biri "mahsus mahal yoldaşlarından birinin" eline geçer. Bir zaman sonra, yağmurlu bir akşamüstü iş yerine yakın bir kahvehanede buluşulur. Mahsus mahal yoldaşı, "Okuması için bir ressam arkadaşıma

vermiştim, onun çizdikleridir" diyerek elinde tuttuğu dosyayı, bir biçimde şaire mutlaka iletilmek üzere, masaya bırakır.

Sanki fırça hiç elden bırakılmadan bir seferde çizilmiş, birbirine bakarak çoğalmış izlenimi veren, biri diğerini bir büyük hikâyenin parçası olacak şekilde tamamlayan çok sayıda desen vardır dosyada. Desenler ressam Yılmaz Aysan'a aittir. O dönem "aydınger" tabir edilen saydam sayfalara, keskin fırça darbeleriyle; ateşi çalmayı göze almış bir militanın yaşam ve ölüm yollarındaki kararlılığını, ölümün sayıklayan dehşeti içindeki bilincini, ateş kartalının sonsuz yolculuğunu resmetmiştir Aysan.

Ateş Hırsızları dosyası ödülü kazanıp kitap olarak yayımlanma aşamasına gelindiğinde, her biri çok kıymetli, her biri ayrı ayrı yayınlanası bu desenler masaya serilir. Gönülden geçen, tüm desenlerin kitaba yansıtılmasıdır. Ancak o günün koşullarında bunu yapmak, desenlerin her birine iç sayfalarda yer vermek pek mümkün değildir. Desenlerden birini kitabın kapağında değerlendirmekle yetinilecektir. Aysan bunun üzerine ilgili deseni seçer ve kapağın tasarımını gerçekleştirir.

Yirmi küsur yıl sonra 2009'da *Ateş Hırsızları Söylencesi*'nin tekrar basımı düşünüldüğünde Aysan'ın çizimlerinin tamamının değerlendirilmesine karar verilir ama ne yazık ki desenlerin derlenip yerleştirildiği "mavi dosya" kayıptır. Kitabın ilk basımını takip eden yıllar, şairin politik tercihlerinin de bir sonucu olarak "adresinin belirsiz" olduğu yıllardır. Bir geceden bir gündüze, bir evden diğerine geçerken bir dolu çalışmayla birlikte *Ateş Hırsızları* desenleri de kaybolmuştur. Yeni basımı önceleyen günler içinde müellife, ressama ulaşılamaz. Yeni basım da böylece eksik, desenlerin yokluğunda yayımlanacaktır.

Bugüne gelince...

Kitabın yayımlanışının otuzuncu yılı vesile edilerek tekrar basım durumu ortaya çıkınca Yılmaz Aysan'la bir şekilde irtibatlanıldı. Aysan, arşivinde muhafaza ettiği o günkü çizimlerden önemli bir toplamı yayımlanması için iletti.

Böylece, çizildiği ve şairinin eline ulaştığı andan itibaren yokluğunda "Söylence"yi eksik bırakmış olan hâtıraya yeniden ulaşılmış, "şiir ve resmin" birbirini bütünlediği mânâ bu kez tek bir gövdede buluşmuş oldu.

Ateş Hırsızları Söylencesi, "*ay uzun şafak uzun / giderim*" dizeleriyle biter. "Söylence"den yirmi bir yıl sonra yayımlanan *Myndos Geçişi* ise "*gideceğimiz yeri biliyoruz*" dizeleriyle.

Yayınlanmamış şiirlerinden birinde Emirhan Oğuz, kalbinin mürekkebinin ona (ve aslında halkların şarkılarını bilen tüm kardeşlere) "tuzdan bir tezkire" olduğundan söz eder: "*onca hardan kordan közden*" "*nece sonra küle*" dönmüştür; pişmiş, olmuş, incelmiş... yine de değneği "*bir uz'da*" kalmıştır.

İlk Ateş Hırsızı'ndan, Promete'den bu yana "uz" varmak istediğimiz yerdir: İkarus'tur, Âhî Evran'dır, Spartacus'tur, Demirci Kawa'dır, Bedreddin'dir, Abdal Pîr Sultan'dır, Derviş Yunus'tur, Nesîmî'dir, Che'dir, *Karagül*'dür, *Çiğdem*'dir; gerçekleşeceğine inandığımız, bir mümkün ütopyadır.

Emirhan Oğuz, *"uz"*a doğru giden yolda, kendi deyişiyle, *"zor olan"*ı, *"yazı"*yı seçmiştir.

Yazı'nın da şairin de *"göyneği ateşten"*dir.

Levent Turhan Gümüş
30 Ekim 2018, İstanbul

Tú eres la patria, pampa y pueblo,
arena, arcilla, escuela, casa,
resurrección, puño, ofensiva,
orden, desfile, ataque, trigo,
lucha, grandeza, resistencia.

Pablo Neruda, *Canto General*

bu kitapta sen varsın

DERİN AKIŞLI SU

YAŞAM ŞUNCAĞIZ BİR ŞEY İŞTE

Yaşam şuncağız bir şey işte

bir defter kalır gidenlerden
ayrı düştüklerimizden bir kitap
yıllar sonra aklına gelir de birden
bakarsın / kuytu dalında bir sayfanın
incecik izler vardır
diretmişliğimizden

Yaşam şuncağız bir şey işte

altı çizilmiştir kimi satırların
gelseydiniz, karışsaydı gözleriniz çayın buğusuna
böyle koymazdı tozutarak esmesi karın
okursun / için burkulur da biraz
derin gizleri vardır
birikmiş eski mektupların

Yaşam şuncağız bir şey işte

bir dostun ölüm haberi gelir
bir ihzar müzekkeresi bir arama emri
sen bir ilmek daha atarsın acının şiirine
duyarsın / biri sevdiğini öper son kez ağzından
sokaklar iz tarlası
adresin belirsizdir

Yaşam şuncağız bir şey işte

güneş fabrika duvarlarına düşünce
sessiz adımlarla yürür sabahı umut
karışsan yankıların bir ışık salkımında yitişine
dinlersin / yazılmamış bir tarihin
yalın dipnotudur bunlar
yazılır günü gelince

Kasım '85
Sağmalcılar

ÇAKILTAŞI

Hayatımızdan bir iz mi diyorsun

alaca bir çakıltaşı düşün
kurumuş bir dere yatağında
  uzakta
ıslanır çisil çisil
ilk yağmurla
  sulara döner

Türkümüzden bir ses mi diyorsun

havayı dinle şimdilik
kıyıda köşede
  çamurlu bir gecekondu semtinde bu kentin
gün ışır siğim siğim
incecik bir pusla
  insanlar yürür

Öykümüzden bir söz mü diyorsun

"hayır" desem neyi anlatır
  sevmek gibi, diretmek gibi bir şey
bahara hükümlüdür kış
kar yağar tipi boran
gizlice kar altında
  kardelenler büyür

Kasım '85
Sağmalcılar

ARANJUEZ ...

yağmur

Bir şarkı
uzak zamanlarda yaşanmış bir aşktan

bir bahçe kapısı, menteşesi düşmüş
uzak yağmurlar altında rüzgârla çarpan

bir gölge, böğürtlen çalılarının ardında
soluğunu ince bir dumanın sardığı

buğulu çatlak bir cam, kadının gözlerini
yağmur ve dumandan ayıran

çırpıntılı bir özlemle beklemek
gün ışıyınca gelecek olanı

dağ yolu

Bir ıslık
çağımızın acılarıyla örselenmiş

karşı konulmaz bir akışla
sızıyor mazgal aralığından

hani dağın karanlığı içinde yapayalnız
bir evin penceresinden sızar da gaz lambasının ışığı

çamların uğultusu arasında dağa tırmanan
bir yol, üstünde tekerlek izlerinin kaldığı

buzlar çözülür de usulca ısınır ya toprak
tutkuyla sevmek ulaşılması güç olanı

deniz

Bu yalın ezgi
aşinası olduğumuz

hani dinlemek istediği **deniz**'in
sorulduğunda son isteği

karanlığı koşarken söylediğimiz
bir yaşam şarkısı, hepimizin bildiği

Aralık '85
Sağmalcılar

BİR PAZAR GÜNÜ İÇİN
GÜZ ŞARKISI

A. Behramoğlu'na

çilli kız

Hep bir hüzün gizli
böyle iki yanımızda
filize duran kökler gibi
güzdür / ürperir
ellerimiz

Bu acı
şarkı mutlaka
eylülde yazılmıştır
akşamdır, sararmıştır tepeler
yağmur
başladı başlayacaktır

Bu içli
ezgi mutlaka
sorrow diye başlıyordur
akşamdır, kuytuda eğrelti otları
nemli topraktan
ince bir buğu tüter

Belki bu
çilli bir kız çocuğu
virginia'da mı vietnam kıyısında mı
bulutlar
ardına düşer de
gökkuşağının altından geçer

şarkıcı kadın

Hüzün mü / olsun
böyle yanımız yöremiz demir
kısa pantolonlu bir çocuk gibi
güzdür / bütün ufukları
koşuşturur gözlerimiz

Bu / ışığa
düşüren ellerimizi
bir ezgi, günlerden pazardır
dokunur gitarın tellerine
bir kadın
"geçmiş günler"i anlatır

Bu / hakî
loşluğun içinde
kopartılmışsak sevdiklerimizden
diridir insan sesi
bir kadın "özgürlük"ten söz eder
düşlerimiz ışığa uzanır

Sevmek bu / her şeye karşın
insanlardan umutvar olmak
tutmak bir çocuğun avuçlarından
sevginin, kardeşliğin, barışın
sesini dinlemek
ranza demirine asılı
küçücek bir radyodan

acılı şair

Hep bir öfke gizli
acılı, sessiz, içten
bir şarkı, koğuşta kuytu bir köşede
ılıkça kalemine eğilirken
hüznü anlamak elbette mümkün
ama / **ses sese çarpmalı** diyor biri
köklere su yürümeli gizliden

Şair
dinledik o şarkıyı
oturduk bu şiiri yazdık
güzdü / 1982 eylül
belki az ötede, aşağılarda
çamurlu bir sokağında maltepe'nin
çocuklar birdirbir oynuyordu
kaldırımlarda yağmur ve kül

Şair
oturdum bu şiiri yazdım
1985 eylül
sen belki / kül
-rengi güz çayırlarında
ıssız bir uzaklığında dünyanın
duyuyorsundur– bu vakitler:

dağa düşer omuzlarının gölgesi
uzun sürmüş ayrılıklardan
akşamdır
bir tutsak evine döner

Güz '85
Sağmalcılar

GİTMEK

Çiğ düşmüş menevşe gibi
incecik bir sise savrulan
ağzın
seslerin suya düştüğü
o suskun kıyısı / kuşların

Hani bir şarkı bildik kelimelerden
uzun ayrılıklar öncesi
burukça biraz, ezgili, yalın
birdenbire yağmurların başladığı
külrengi bir güze dönüştüğü / yaz'ın

Sis çözülse saçlarından
yüzünü avuçlarıma alsam
ses
donakalırdı suyun ufkunda
bulut uçar, kuş susar / sen
susardın

Gitmek!
usulca öpsem son kez
eğilsem / ağzının kıyısında
çiğ damlası olsam
uçarı biraz, tutkulu, taşkın

Gitmek böyle
kavuşulması belirsiz yollara
susma
hüzün / bulutsu bir sarmaşık gibi
gözlerini sarmasın

Gitmek!
adımız hüzünle anılmasın
desem, neyi anlatır şimdi
gitmek, sevgili
şiirini gizleyemeyen / acı
lehçesi hayatımızın

Aralık '85
Sağmalcılar

BİR ARKADAŞ ÖLÜMÜ İÇİN AĞIT EZGİ

ses

çünkü bütün ağıtlar...

yalın bir ezgi, derdi
beni böyle bilsinler istiyorum
aslında yalın bir ezgi benimkisi

tut ki yağmurla ıslanmış bir kuşun
türküsünü söylüyorum
yapraklardan sağılan
bir damlanın ışıltısınca

tut ki kanatlarım kırık, kanatlarımda kırık bir dal
o dalın ucunda ilkyaza dönen tomurcuk
ve tomurcuğun kıyısında
bir görünüp bir kaybolan güneş

hepsi bu işte!
şairler, köpük köpük bir ırmak
ya da için için yanan
bir ateş de diyebilirler / ben
sis ve rüzgârın
acı ve sessizliğin sınırında
ışığın sesini söylüyorum

yağmurlar dinse de...

kim söyler şimdi türküsünü...

bir çocuk
kopan uçurtmasının ardından
ayakları dikenlerde yırtılarak koşar da...

alnını parmaklığa gömüp
derin bir nefes çeker de sigarasından biri
yağmurla gelen toprak kokusundan
uzak eylül sabahlarının buğusunu süzer de...

birzaman birlikte yürünmüş bir sokaktan
yıldızları koynuna almış ışıltılı bir deniz akşamından birzaman
birlikte okunmuş bir kitabın sayfalarından
ansızın bastırmış siğim siğim bir yağmurdan birzaman
başını önüne eğer, sessizce geçer de biri...

bir çocuk

bir kardeş

bir arkadaş

umudun sınandığı
en kuytu köşesinde kentin

ıslanmış çiçeklerce
çiçeklenmiş dallarca

kim

kim söyler şimdi türküsünü...

yazıt

açık kimliği bilinmiyor

hayatımızın **sevgili kardeşi**
ışığın değdiği her yerde
ellerinin izi var şimdi...

aşkla örselenmişti bedeni
ve omzunun uçurumlarında
bir yuva taşırdı

dünyanı

bütün kuşları için

Haziran '84
Sağmalcılar

BİR ŞAİR ÖLÜMÜ İÇİN ACI ŞARKI

a. kadir amca'nın
sevgili anısına

yağmur yağsa külrengi dağ dumanına...

yağmur yağsa külrengi dağ dumanına
duyar: yapraklar hışırdar ve dağılır sis
bir ölü vardır ıslanır fundalıklar arasında

bir tren geçer geceden bir ses ışıklarla...

bir tren geçer geceden bir ses ışıklarla...
görür: kederlidir taşra istasyonları ve ıssız
bir ana son kez sarılır gurbete giden oğluna

kar yağar elinde kuş tuzaklarıyla yürür bir çocuk...

kar yağar elinde kuş tuzaklarıyla yürür bir çocuk
bilir: bir şair vardır uzak bir hapishanede hasta ve yalnız
kar kuşlarına sığınaklar çizer hücrenin nemli duvarında

acı uzun bir yolculuk olarak yaşanacaksa...

acı uzun bir yolculuk olarak yaşanacaksa
anlatır: ise bulanmış fabrika duvarı ve karanlıkta tüten baca
neyi gizler rüzgâra söylenmiş şarkısında

silah sesleri çınlayadurur kıtalar ötesinden...

silah sesleri çınlayadurur kıtalar ötesinden...
o... toplamıştır yankısını gecelerden damıttığı şiir ırmağında
usulca ölür: ve acılı... umutlu izler bırakır hayatımızda

Ocak '86

ANALAR

Saçlarına ak düşmüş, kararmış göz altları
kaç yıl var ki **alemdağ metris sağmalcılar**
analarımız
kim inkâr edebilir: güzelim yüzlerine her salı
kanat düşürür de rüzgâr... kuş olup uçsa oğulları

Ocak '85
Sağmalcılar

BABALAR

Hem karakışta, hem sıcağında temmuzun
ocakta ateş cılız, ağaç da gölge vermez
babalarımız
nedir ki donduran ayaz, kavuran güneş nedir
elleri oğul hasretinde... düşleri kar çiçeği bir ülke

Ocak '85
Sağmalcılar

YILBAŞI FOTOĞRAFI

kar da yağmadı işte
kar içinde kar tanelerince savrulmak değildi sarılışınız
annemin başörtüsü görülüyordu sadece
oyalı ak bir mendildi
rüzgâr altında yaralı bir kuş kanadı gibi çırpınan

bir ayrılık türküsüydü bu herkes biliyordu
yıllar sonra sevgiliye dokunmak gibi bir şey
uzak bir sokağa yağmurlar yağıyordu
uzak bir taşra akşamında adımları ıslanıyor
susuyor gözlerini kaçırıyordu asker

kar da yağmadı işte
başörtünün rüzgârına salmıştınız kollarınızı öylece kalmıştınız
uzak dağlar ardında yitik yankısına kavuşan
ıssız
acı bir çığlıktınız

Ocak '86
Sağmalcılar

S. Güven'e

Dönemezsek
defterimden her gece bir şiir okuyun
kaldığım sayfası tutuşsun ellerinizde
son okuduğum kitabın
hani kapağında:
salihler kırtasiye kovukluçınar bursa yazan...
annem getirmişti belki
'80 güzü'nde
ya da ilk günlerinde baharı

bir kıyısına çiziktirmiştim, okursunuz
bir tutam şiir, dersiniz
hiç... hiç söylememişti dersiniz
kardeşler, gidiyorum
dönersek size getireceğimiz şafak
sevgilinin gül yüzü
anaların gözyaşıyla ıslanmış yaşmağı olacak
türkülerimizdeki gibi
berrak
yalın

kardeşler
dönsem de dönmesem de
bir ses kalır benden
koruyun onu
çoğaltın

Haziran '84, '85

TÜTÜN, II. CİLT

E. A. Tatlav'a

Şiirlere yazıldım şair
karanlığın uzadığı bir gece
sayfama notlar düşüldü
satırlarımı çizerek okudular beni

çoğucası ben
yarım kalmış aşklara
yazıldım şair
yalnızlığın uzadığı bir gece
anlattılar öykümü uzun...
tanığı olduğum hayat
bir kez daha yaşanıyordu işte
umutlarıyla daha çok
daha çok acılarıyla:
sevgilim, **bu bizim hayatımız**
kız, orada... dalından uzak bir çiçek gibi
  soldu
  mevsimler boyu
beni burada... beş yıldır sararan
  binlerce damarlı bir yaprak olarak
  okudular
  yeniden ve yeniden...
yalnızlığın uzadığı bir gece
sevgiliye gönderilen
mektuplara yazıldım şair

okundu satırlarımda
gözü kulağı olduğum tarih
okundum dillere düştüm şair
oğullar istedi beni
analar aldı getirdi
yasaktım kimi zaman, kaplandım başka bir adla girdim
şair... çoğucası ben
yasak bir hayattım zaten
kanayaduran ellerinizde
fırtınalı bir tarih olarak yaşandım
delikanlı bir ömürce savruk
delikanlı düşlerce taşkın

Şair... beni sen
süregiden uzun bir şiir olarak yaz
yarım bırakıldığım sayfadan
gecikmem
yeniden başlarım

Haziran '85
Sağmalcılar

GİZ

I

O'na
kara gül diyorsunuz
dedi adam

O'na
kara gül diyoruz
dedim

Neden... diye sordu biri
karanlığın içinden
Sustum
ateşten bir ırmak gibi etlerimden
damarlarıma akıyordu elektrik
(gülün adı bahara
kara gül o'nun saçlarına yaraşır
... diye düşündüm)

Sen bilmiyorsan
bilen birini söyle
dedi adam

Hücrelerim dikenli tel yumakları gibi
savruluyordu kasıklarımla beynim arasında
(o'na **kara gül** diyenler
her çiçeğe yeni bir ad yaraştıranlardır
... diye düşündüm)

Küçük bir şey
boşuna diretiyorsun
dedi adam

Kavurgan bir asid gibi kendi gözeneklerini
kemiriyordu şakaklarımdan sızan ter
(küçük bir şey değil
o'na **seviyorum** demek gibi bir şey
... diye düşündüm)

II

O'na neden **kara gül** diyorsun
dedi adam

O'na neden **kara gül** dediğimi... biliyorum
dedim

Zehir, asid ve diken
aynı yollardan geri dönerek
bir an için çekildiler gövdemden
(soluklandım: meraktalar
bir çiçeği yolmanın sevincine hazırlanıyorlar
... diye düşündüm)

O'na neden **kara gül** dediğimi, o'nu ilk öptüğüm gün
rüzgâra söylemiştim... rüzgâr biliyor
dedim

Telaşla, bir koşu seğirttiler

(Gecenin şah damarına durma kan taşıyorlardı
biryerlerden. iğrençti iğrençtiler. gözleri kara
çaputlarla bağlanarak bir buzlar ve bakırteller
mağmasına sürülmeliydi yaşam... ki sadece yolunmak
için var olsun çiçekler, koklayanlar lânetlensin!)

Rüzgâra söylemiştim, rüzgâr biliyor
dedim

Koştular, rüzgârı yakalamaya gittiler
zincir
kelepçe
tüfek
şair değildi hiçbiri
elleri boş döndüler

Mayıs-Haziran '85
Sağmalcılar

TAHLİYE

Martılar çığlıklarla geçtiler
bunlar **ritsos**'un martıları –dedim
hayır, bunlar benim martılarım –dedi

Bir dost şubat'ta çıkacakmış –dedim: anımsadın mı, hani her kuşun
kurşunların erişemediği gizli bir ufku vardır diyen...
Anımsadım –dedi: elleri midye kesiği, ayak bileklerinde mavi diken
ve saçlarında yosun lifleri vardı; diz kapağında, soğuyan kurşun

Nasıldır içerden çıkmak –dedim: ilk adımın kara değmesi
toprak çok mu farklıdır eskisinden, nasıldır rüzgârın sesi...
İncecik bir kar tanesinin karanlıkta ışımasına benzer –dedi
sevgisizliğe karşı direnebilmektir yaşamın öz türkçesi

Çok sürmez, sen de gideceksin –dedim: kente kar düşerken, akşamüzeri belki
defterde yarım kalır şiirin; bir de pencerede, yaz'dır kuruyan kayısı çekirdeği...
Gideceğim –dedi: evet, belki karlı bir gün, gelip son kez mazgaldan
elini sıkacağım; gözlerimde, kardeşliğin dil vermez lehçesi

O zaman hoşça kal –dedim: unutma, hava kararırken seninle bir gün
kızıl saçlı bir çocuğun martılarından söz ettiğimizi...
Demirörgünün üstünde gökkafes; unutmam onlar oradalar –dedi
dostlar göz erimi uzakta, emek kendi yurdunda sürgün

Martılar çığlıklarla geçtiler
bunlar kimin martıları –dedim
bunlar senin martıların –dedi

Aralık '84
Sağmalcılar

FİLİSTİN *LA VILLE MARTYRE*

1 – la ville martyre

Ölüm bataryaları sarmış ufkunu
barınakların çökertilmiş
bütün sokakların namlu ağzı
duvarlardan alazı geçiyor
ateşkes sonrası yangınların

kamplarının kapısında / kuşatılmışsın
silah çatmış pusuya durmuş düşman
üçayaklılar yeşil bereli gölgeni tarıyor
ayağını sürüyerek uzaklaşıyor
gecenin içinde bir partizan

göğsünde al gelinciklerle / ağulu kurşun değiyor
vuruluyor, on dokuzunda ana kızkardeşin
gül ağzına bebesinin
kan boşalıyor
süt damarlarından

2 – deir yasin... tel zaatar... sabra şatila

Yüreğin / mültecî barikatlardan alınış rengini
konduğun her yer sınır boyudur artık
sürgün mevsimidir yurt tuttuğun her iklim
sularına ölümcül ağular akıtılır
salgınlar basar sığınaklarını

yüreğin / mültecî barikatlardan alınış rengini
iki bahar göremezsin aynı ırmağın aynı kıyıda çağıldadığını
aynı tarlada ikinci kez yeşermez su verdiğin başak
göçmen kartalım kanatların yaralı
aşağılanır, horlanır, vurulursun da sen
yurdun bu
kibya
tel zaatar
karantina
bir uçtan bir uca
yurdun bu / alnından eksilmeyen kanla
serince şafak mı olur
kuş uçmaz kuşluk vakti
ya da mor bir ışıkla sahraya inerken akşam
silahlarına el konur
kovulursun
ana toprağından

dağıtılır müfrezelerin silahlarına el konur
sen / bir mültecî karanfil çatkının kıyısında
ilk göçten bu yana bozgun
ilk göçten bu yana utkun
bir **şibil** / kara gözleriyle omuzlar
artakalmış silahlarını
incecik bir kum tanesidir / kayar
ayaklarının altında göç yolu
kardeş topraklara yürürsün
saçlarında esen sahra rüzgârıdır
gözlerine yıkılır dumanlar içinde sûreti kentin
göçersin
limana inen caddeler boyunca
bir hınçla savrulur vedâ türküsü –**hoşça kal!**
ardından gebe karın ağlar
nişanlın, toprak tenli anan, sevgilin
nereyi bıraksan
orada bir barikatlar öreni
sen gidersin türkülerin söylenir
ağlar ardından tarakalarla
la ville martyre

Yüreğin / mültecî barikatlardan almış rengini
kıyımlarla erimeyen çelik
filistinli kardeşim
öfke
böylesine ayaklanırken içimde
nasıl bağdaştırayım, gözleri in ışıltısı ile bir bozgunu
daha seninle
kışlık saray'ların merdivenlerini çıkacağız
uzun yürüyüş'lere çıkacağız daha seninle
kardeşçe üleşip acıları
bir korugan
akdeniz'den şeria'ya
omuz başında sürgün halkların

yüreğim / göçmen kartalım
kıyımlardan dönüyorsun yine
ağır yaralarınla
diretmişliğinle utkun

Ekim '82

PLAZA DE MAYO ANNELERİ

"en argentina
no pasa nada"

künyemde on beş bin ad okunuyor
hem derin uçurumlardayım hem kör dehlizlerde
her evin temel çukurundayım
mezarım belirsiz

yedi yıl yirmi yedi mevsim anne
kurudu kanım tank paletleri altında
törenleriyle sirenleriyle çiğnediler cesedimi
gözlerimi kara çaputlarla bağladılar
çaldılar benden günü geceyi
gördüm kaç genç kızın gelinliğini kirlettiler
kaç bebeğin beşiğini sarstı postalları
gördüm anne
çelik miğferleriyle tuttular sabahın kapısını
sorgulara taşındım
mitralyöz tarakaları yaladı
çiçek tarhlarında çürüyen saçlarımı

dinle anne
bir **desparesido**'nun kurşun geçmez sesiyim
beni bir dağın kıyısında vurmuşlardı
mezarım belirsiz

erimiş gözlerinin menevşe vakti
yirmi yedi güz yaşlanmışsın anne
kayısı dallarından süzülen yağmur damlası gibi
akardı ayışığı boynundan omuzlarına
rüzgâr ıhlamur kokusu getirirdi dağdan
ocakta közler ışıldardı
kıvılcımlar uçururdu ateş böceklerinin ışığına
ölü demire can veren elleri babamın
çocuk gözlerimizde duyardık anne
göçer kemanların çağrısı gelirdi uzaktan
koşar gelirdi ablamın ezgili sesine
acı aşk şarkıları kır gecesinin

dinle anne
bir **desparesido**'nun ağıt tutmaz sesiyim
beni bir gecekondu avlusunda vurmuşlardı
mezarım belirsiz

duman rengi bir gökyüzü anne
çökerdi karanlık sokaklarına akşamın
oturup camın kıyısına yolumu gözlerdin
kirpiklerine değerdi pervazdan sızan rüzgâr
kulağın kapıda korkuyla ürperirdi yüreğin
dışarda kar anne karda ayak izleri
neyi anlatırdı geceye bırakılan kâğıtlar
onlar hiç ana sütü emmemişlerdi
ve anaları hiç oğul emzirmemişti onların
birağızdan söylenmiş türkülerle ışıyacaktı
gün bizim sokaklarımızdan akacaktı kentlere
dinlerdin gözlerin iri iri açılırdı

bugün haftanın dördüncü günü anne
son perşembesi eylül'ün
mayıs meydanı'nda ilk çiçeklerini açıyor bahar
ve başörtün
ülkemin mavi kelebekleri gibi
dalga dalga uçuyor saçlarında

bir öfkenin öce yargılı sesisin anne
sarmışlar çevreni sırmalı kollarıyla
parmakları tetikte dirsekler kenetli
kaçırıyorlar gözlerini gözlerinden
gizlemeye çalışıyorlar yüzlerini
susturmak istiyorlar acı aşk şarkılarını kır gecesinin
silmek yok etmek istiyorlar kardaki ayak izlerini
seni yirmi yedi güz yaşlandıranlar
sana plaza de mayo'nun delisi diyorlar anne
çelik yelekleriyle uykularını basıp
gelinlik kızlarına saldıranlar
sana **perşembe'nin delisi** diyorlar

bugün haftanın dördüncü günü
ilk perşembesi ekim'in
mayıs meydanı'nda yuvalarını kuruyor kırlangıçlar
ve senin yumruklaşan ellerin
tıpkı sonsuz toprakları gibi ülkemin
doğacak günü taşıyor avuçlarında

bir acının sevince yazgılı sesisin anne
yolumu bekleyen gözlerin
bir daha göremeyecek karda savrulan atkımı
o emekçi ellerinle saçlarımı saramayacaksın
ama üzülme
gölgemin değdiği duvarlardan
tülden bir esintiyle geçecek mayıs sabahı
gün gelecek
sevinçle savurarak sigara dumanını
şarkılar söyleyecek fabrika kapılarında kardeşim
ve sen her perşembe geleceksin
ve mezarımın toprağını hep gizleyecekler senden

bugün dördüncü günü haftanın
acıyı ve özlemi
umudu ve öfkeyi çağırıyor **mayıs meydanı**'nda toprak
duy çağrımı
ağarmış kızılderili alnınla gel anne
yorgun bilekleriyle ayaklarının
yurdumun uçsuz bucaksız pampaları gibi
    üretken öpülesi ellerinle gel
toplu mezar çiçeklerinden topla türkümü
türkümü söyleyen melez sesinle gel
listelerde on beş bin kayıbım anne
on beş bin ölü
on beş bin kayıp

Eylül-Ekim 1983

HO AMCA'NIN ŞİİRLERİ

ho amca'nın şiirleri ne güzeldir
gökyüzü kara bulutlarda savrulsa bile
o tanış ayışığı uzak göklerin
eksilmez hiç, hep asılıdır pencerede

ne güzeldir **ho amca**'nın şiirleri
mürekkebi ayışığıdır, kalemi serçecik bir dal
banar ayışığına kalemini
yanık türkülere başlar uzaklarda esrik bir kaval

ho amca'nın şiirleri ne güzeldir
ipeksi bir kelebek kanadı vardır her zaman
ya da küçücek bir kuşun akça telekleri
hücrenin nemli duvarında o dokundukça havalanan

ne güzeldir **ho amca**'nın şiirleri
o küçücek kuş her gece gelir
çalı çırpıdan bir türkü düşürür ayışığına
uzaktaki kavgadan muştular getirir

oradadır işte **ho amca**'nın şiirleri
gece sabaha dönerken
bir kadının toprağı emziren elleri
ve oğulun şafağa değen mavzeri
arasında

Aralık '84

ŞU AK KÂĞIT ŞU KARA KALEM

Şairler / size ben
hep kandan karanfillerden
söz ettimse bağışlayın
– ama ölenler vardı, usulca gün ışırken
ve rüzgârda sallanıyordu durmaksızın
karla ağırlaşmış bir selvi dalı

Kardeşler / size ben
yosun tutmuş bir demirden
söz ettimse anımsayın
– sokaklarınızda devriyeler gezerken
birileri vardı alnını ayaza yaslayıp
susturulduğunuz türküleri söyleyen

Çocuklar / size ben
kuş ıslığı uykunuzda kara düşlerden
söz ettimse kınamayın
- ne bir şeytan uçurtmasıydı haşarı şaşkın
ne de benekli bir balonu uçuyordu dünya
insanlar ölüyordu, barışı düşünürken

Anneler / size ben
acıdan özlemlerden
söz ettimse bağışlayın
– ellerinizin izi telörgüye sinerken
ıslanmış mendilini ısırıyordu bir kadın
ülkemin yüzü geçiyordu gözlerinizden

Şu ak kâğıt şu kara kalem
unutmaz belleği, yaşadığımız tanıklığın
yazıtsız gömüt taşı, bir pusula, bir teşhis tutanağı
yazılmamış şeyler vardır / ben
acıyla eğildim yüzünüze

susmayın!

Kasım-Aralık '85
Sağmalcılar

ATEŞ HIRSIZLARI SÖYLENCESİ

ateşi çalmaya gittim **promete**'nin dağlara zincirli bileklerinden
geçip buza kesmiş yanardağ ağızlarında uğuldayan rüzgâr mızraklarından
geçip ateş almış buzul ırmaklarındaki ince su damarlarından
ateşi çalmaya gittim **ikarus**'un yanık kanatlarını **ahî evran** çeliğiyle sararak
geçip **spartacus**'un bir dağ yamacında gömülü duran kılıç ışıltısından
geçip **bedreddin**'in **sıska bir söğüt dalı altında** ıslanan rahlesinden
ateşi çalmaya gittim tanrıların yıldırımlarını çelimsiz ellerimle yararak

ateşi çalmaya gittim
ve yenildim, ricat yollarından geri çekiliyorum bayraklarımı toplayarak

gecede yıldız var ve ay öksüz bir şarkıcıdır uzun yoldan gelmişim

şimdi rüzgâr esecek şimdi mavi bir kuş yaylımı ayışığının kanadında
kirpiklerime üç damla ışık düşürecek, üç damla yıldız ışığı kirpik uçlarıma

şimdi rüzgâr esecek şimdi gecenin en güzel vakti demirörgünün saçağında
şakaklarıma üç tel sarmaşık düşürecek, üç asma sarmaşığı şakak duvarlarıma

şimdi rüzgâr esecek şimdi haziran sağanağı dalbastı kirazların şıvgasında
dudaklarıma üç yaprak su düşürecek, üç ırmak yaprağı dudaklarımın kuytusuna

şimdi rüzgâr esecek şimdi gecenin en ölüm vakti göğsümün ateş yollarında
gözlerime tuz ölümler düşürecek, üç kök kerbelâ tuzu gözlerimin kovuğuna

gecede yıldız var ve ay öksüz bir şarkıcıdır uzun yoldan gelmişim

gecede karınca yolları var ve ay öksüz bir şarkıcıdır uzun yoldan gelmişim

uzun yoldan gelmişim gökkuşağının ağulu bir tırpanla biçildiği çağlardan
haramiler kesmiş suyun başını... yolların bacını verip gelmişim

uzun yoldan gelmişim ülke rüzgârlarının paslı bir kantarmayla gemlendiği çağlardan
işgal taretleri dişlemiş kıyılarımı ve ocağımı söndürmüş zabitan
ben çapraz asmışım yüreğimin ayasına fişekliğimi... **ilk kurşun** zehrini içip gelmişim

uzun yoldan gelmişim dağ ateşlerinin kör bir mavzerle karartıldığı çağlardan
kanlı bir rüzgâr gibi geçmişim ay uçurumlarından ve küle tohum serpmişim
bir çayır kuşları aldanmış harladığım köze bir de o eşkıya dili koyakların
ve askeran kesmiş yolumu hükmüm kesilmiş... **nevruz** alazlarında yanıp gelmişim

uzun yoldan gelmişim yalnız kuşbazların taş tabutluklarda çürütüldüğü çağlardan
kutsal bir kitap gibi taşımışım koynumda eski söylencelerin ceylan derisine kazınmış umudunu

demişim zeytinin karasında akşam ve başağın sarısında seher
yazılmasın mülkiyetine bir bezirgân zulmetin, avuçlarımdan baştankaralar uçurmuşum
ve akmış **sansaryan** hücrelerine ebabil öfkelerimin ince soluğu... öfkemin adını bilip gelmişim

uzun yoldan gelmişim haziran ateşçilerinin tank setleriyle durdurulduğu çağlardan
bakmışım emeğim üvey evlât ve şerit anama sövmüş ve çökmüş böğrüme duvar
oturmuşum loş bir mahzende kırık bir portakal sandığı üzerine, ışığa bakmışım
ellerime benzeyen eller görmüşüm ve kenetli avuçlarda yarınımın yazgısı
ve abanmışım da bir sabah sağır vardiyalarda sürgünken şalterin kolu
sımsıkı tutmuş alanların kapısını zadegân... adımlarımın diyetini verip gelmişim

uzun yoldan gelmişim kent ufuklarının kuduz bir hırızmayla yırtıldığı çağlardan
derelerim kana kesmiş ve asılmış gözlerimin burcuna üç dağın yaftası
öksüz bir evlât gibi sürüklemişim cesedimi bozbulanık niksar uçurumlarında
duvarlara künyem kazınmış ve adımı okumuşlar radyoda, gülümseyerek dinlemişim
sonra yeniden okumuşum **ishakça** elyazmamı uzun karartma akşamlarında
öfkeme yeni hatlar çizmişim, çırılçıplak savurmuşum gencömrümü yakıcı buz ışığına
ve saray eşiklerine dayanmışım da yürüyüp dev adımlarla... çoğalışımın bedelini bilip gelmişim

gecede ateş aylası var ve ay öksüz bir şarkıcıdır uzun yoldan gelmişim

uzun yoldan geliyorum kulaklarım çınlıyor vur emriyle arandım
san pus içinde bir çığlıktım aradım kendi yankımı ateş aylalarında
ham bir çağlayı ısırmak gibi bir şeydi erteledim gencömrümün kırık aşkları
sormadım neydi beni savuran o çağ yangınlarının gizemli burgacına
bıraktım çocuk ellerimi dereotlarının gölgesinde yılları ışık hızıyla aktım
ve işledim geçtiğim bıçak yollarındaki çiçek harmanını belleğimin kurşunî fanusuna
uzun yoldan geliyorum kulaklarım çınlıyor vur emriyle arandım

gecede ateş aylası var ve ay değirmi bir bıçaktır ölüm yollarında

uzun yoldan geliyorum gözlerim kararıyor risalesini tuttum tarihin
upuzun yatmışım ranzama cehennem göklerde bir yıldız kadar yalnız
şimdi rüzgâr esecek diyorum şimdi biraz daha dallanacak göz kovuğumdaki çuvaldız
şimdi kum fırtınası kirpiklerimde şimdi bir kök tuz damarı gözbebeklerim
uzun yoldan geliyorum, kaybolmuş sûrelerini okudum eski kitâbelerin
içinde her gece bir çölün boğulduğu ve her sabah bir denizi dirilten söylencelerin
upuzun yatıyorum ranzamda ve ay öksüz bir şarkıcıdır ondan dinledim
takdirî tahfife yer yok azamî hadden hüküm giydim

gecede ölüm mahyası var ve ay değirmi bir bıçaktır hücre penceresinde

takdirî tahfife yer yok, yokluğumda tefhim edildi hüküm
çün **cürmüm** sabit gırtlağıma pas akıyor vur emriyle arandım
upuzun yatmışım ranzama ateş aylalarında bir kıvılcım kadar yalnız
neyi anlatır bir kıvılcımın yalnızlığı diyorum, ömrümce bu soruyu aradım
bir çığlıkla koşuyor arkadaşların yanıtı **hasta siempre comandante**
bir direnç türküsü ki yankısı düşüyor blokların çatkısına
gecede ölüm mahyası var, kendi damarlarını ısırıyor kanım

uzun yoldan geliyorum ölüm açlıklarının ortasındayım

kanım kendi damarlarını kemiriyor, uzun açlıkların ortasındayım
bir yıldız tozu kadar yalnızım ışıltılı bir yıldızlar kumlasında
çığlığın çığlığa çarparak büyüdüğü çağlardan gelmişim
gece silah sesleriyle inmiş caddelere perdeler çekilmiş kapılar sürgülü
ve gün silah sesleriyle kopmuş da geceden, gece afişlerinin kıyısında durup bakmışım
genç ölüler görmüşüm yaralarına yağmur sızan güzelim ölüler
çocukların oyun taşını kavurmuş toplu kırımların rüzgârı
pencereye çakılı gözlerini görmüşüm oğul yitirmiş anaların, iki buz yumağı
ve çığlığımızdan nasiplenen yol yorgunlarını görmüşüm
ışıltılı imgeleri korkuya adamışlar, mırıldanmışlar kendi sarsak acılarını
ben delifişek umutlarla yürümüşüm kırık çitli avlulardan haziran sabahına
ince bir çalı gülü bırakmışım sardunya dallarında ışıyan çiğ tanesine, çıplak ve ince
yürümüşüm ve uzun ölümler ortasında bulmuşum kendimi
çiğ tanesine ateş iklimleri düşünce

gecede ölüm mahyası var **bize vaat edildi işkence**

beynimin etime zulmü bu bize vaat edildi işkence
upuzun yatıyorum ranzada, bir bir açıyorum belleğimin karıncalanmış yiv huzmelerini
ateşi çalmaya gittim onlardan biri olarak ve onlar için
bir gölge gibi geziniyorum şimdi eski söylencelerin yitik sûrelerinde
bilincin ete işkencesi bu, upuzun yatıyorum ölüm açlıklarının haziran vaktinde

upuzun yatıyorum adıma hükm'okunmuş çün münkîr anılandım
diretmişim uzun geceler bir karartma perdesinin ardında demiraskı ve bakırtel
ölüme kavgaya ve aşka inanıyorum demişim **bu yüzden ölümsüzlüğe**
bütün öyküm bu üç sözcüğe mühürlü öyküm bundan ibaret
boy boy asmışlar beyazcama doksangün enkazı çehremi
çok sayıda yasaklanmış yayın ve dürbün ve matara ve parka ve zahire
etin zayıflığındandır kim bilir uzun gecelerin kararsız bir vaktinde
türkümüzü unutanlar olmuştur damarları kanırtan cereyan cehenneminde
direncimi dipsiz kuyulara attılar allahsız ve kimliksiz ve yoldaşsız bir ceset olarak
ve fakat **çoğu birbirini ele vermek sûretiyle**
diye okudular zayıflığımı bültenlerde

bütün öyküm bu üç sözcüğe mühürlü öyküm bundan ibaret
upuzun yatıyorum ranzada, bir bir geziniyorum belleğimin kurşunî dehlizlerini
uzun yoldan gelmişim kollarımda zebanîlerin kanlı tuğrası
direncin dövmesi saymışım bir an unutmamışım boz hakî zulmetlerde
ne bir satır mektup ne bir dal ılgın otu ne bir sayfa kitap
bir gölge gibi geziniyorum şimdi eski söylencelerin haziran vaktinde
uzun ölümlere yatmışım
ilk kardelen buz iklimlerine düşünce

gecede ateş söylencelerinin sesi var bize vaat edildi işkence

ateşi çalmaya gittim onların lânetlenmiş sûreti olarak

(ateşi çalmaya gittim eski söylencelerin rüzgâr ufkuna yazılı hecelerinden
kök çınarlar geçtim ve köpük köpük yelkenlenen başak dönencelerinden
sönmüş ocaklar gördüm paslanmış sacayağı ve bakır leğen
bıraktım ardımda yağmalanmış kışlakların buz rengi cesedini
kaçgunlara düştüm ay ve güneş altında bir hayalet gibi taşıyarak dağlanmış sûretimi

ve gizledim o eskil tarihimi
yenilmiş kılıçların kendini kanatan kınına

baktım: terin künyesi pas tutmaz dendi ve onların adı terin buhurundadır
kurak çakıl tarlalarına menekşe dikendirler ve teneke kutulara karanfil
hem saltanatlar yıkmışlardır ve payitahtıdırlar imece ülkelerinin
geç ısınır kulakları koyakların yankısına ve en son görendirler dağ ateşini

ama kan yuvaya döner ve gecikmiş evlât gibi basarlar bağırlarına
sararmış sayfalara büyük harflerle yazdım dağıttım en ücra köşelere
kan yuvaya döner, **bir gün mutlaka** diye adlar koydum şiirlere)

ölüm açlıklarının ortasındayım onların lânetlenmiş sûreti olarak

uzun açlıkların ortasındayım, kaç gün oldu sanrılar geçiyor gözlerimden
hep aynı çınıltıyla açılıyor mazgal, açlığımı soruyorlar apoletlerinin içinden
ekmek kokusu sarmış koridoru ekmeğin mayası tuz kabuğu kül
sürükleyerek taşıyor çuvalı gardiyan, hışırtısı midemi deliyor
şimdi gül reçeli mi olur balı damlayan şeftali mi köpüğe kesmiş ayran mı yoksa
bütün anneler iyi aşçıdırlar damağımı yokluyor annelerin gül desenli sofrası
genzimde kekre bir tat, her yutkunuşta zifirî bir kezzap damlıyor karın boşluğuma
uzun açlıkların ortasındayım, nöbetçi kulesinin gölgesi düşüyor duvarlara

uzun açlıkların ortasındayım, kaç gün oldu sanrılar geçiyor gözlerimden
şimdi yağmur esecek diyorum şimdi eylül sağnakları kondu avlularında
güçlükle doğruluyorum ranzadan, ağır ağır yürüyorum pencereye uzanan yolu
gecede karınca yolları var diyorum gökyüzü yıldız gözeleriyle dolu
dirseğimi dayamışım pervazın kıyısına, demire sürtünüyor çenem
şakağımda takılıyor alnımdan süzülen damla, anlıyorum sakalım uzamış
gecede yıldız düğünü var diyorum ve ay öksüz bir şarkıcıdır şapka açar yıldızlara
birdenbire parolaların değişme vakti, birdenbire yitiyor ışık
gün ışısa diyorum, parmak uçlarımla dokunuyorum karanlığa
uzun açlıkların ortasındayım, nöbetçi kulesinin gölgesi düşüyor duvarlara

gecede ateş söylencelerinin sesi var, yankılanıyor aykaranlıklarda

ateşi çalmaya gittim onların lânetlenmiş künyesi olarak

(ateşi çalmaya gittim eski söylencelerin kül kuyusuna yazılı hecelerinden
köz kerpiçler geçtim ve tozum tozum tekerlenen kireç çiğlerinden
kurumuş asma bahçeleri gördüm kırlağanlar ve sıtmalı dirgen
bıraktım ardımda **taptuk** dergâhlarının yonga sağan lehçesini
bir eğri değneğin peşine düştüm kül karanlıklarda uçurarak harmaniyemi

ve fısıldadım o eskil tarihimi
yenilmiş kılıçların kendini arayan yolcusuna)

bir çağ masalı bu, uzun ölümlerin ortasındayım eşkâlimi unuttum

uzun ölümlerin ortasındayım, yüreğim: ey eylül öreni ve kül

bir çağ masalı bu evvel zaman içinde eşkâlini unuttum
gülderen miydi adı, on yıl önce bir kerpiç yığını arkasından önüme çiçek fırlatan o kız
anımsıyorum toz içinde savrulan bir gazete kâğıdı gibi içimin tozkoparan fırtınasında
sırtımda o eylül ördüğü kazak var hâlâ ve kazağın nakışında ay kaçağı bir yıldız
gecede ay var diyorum ve yıldızlar çıplak ayakla koşarlar ayın ezgisine
çöp yollarının yanık kokusu geçiyor genzimden
yüreğim devriliyor on yıl öncelerin eylül örenine

yüreğim eylül öreni ve kül eşkâlimi unuttum
anımsıyorum toz içinde savrulan bir çığlık gibi içimin tozkoparan fırtınasında
hani bir kent puslu sabahlarında bir eylül barikatlarmış
kim bilir kaç kez yıkılmış da çelik kepçelerle harmanlanmış
kırık bir kolu kaynatır gibi kaç kez yeniden yapılmış
hani göçebe tarihimizi hani kırık sabanımızı çatlamış böğründe toprağın
hani o esmer tenimizi, o kırsal terimizi zadegânın değirmenine akan
hani kanlı cinayetlerimizi atımızın terkisine yan yatırıp da tüfeği
su arklarının başında yalınayak nöbete durmuş şu biz gibi cahil
şu biz gibi yoksul insanlar üzerine dörtnal cinayetlerimizi
hani kuş uçmaz kervan geçmez bir ince tezek dumanı olan sılamızı
hani bırakmışız da sırtlayıp alın yazımızı
göçmüş gelmişiz şu taşı toprağı altın
şu emeğimiz haraç mezat eylül kentlerine
yüreğim devriliyor on yıl öncelerin kerpiç örenine

bir çağ masalı bu kalbur saman içinde yüreğim eylül öreni ve kül
bir bıçak gibi düşüyor aklıma damla damla tuza kesip gözlerimizi yakan sabah çiği
hani tüm çöplük eteklerini karış karış yurt edindiğimiz kuşluk vakitlerinde
metal çapaklarla dağlanırken atölyelerde külrengi bir ışık huzmesi
üşüyen eklemlerimize demir tozu biriktiği ve kararıp ziftleştiği tırnaklarımıza bulaşan yağın
aklıma düşüyor kazanılmış yevmiyelerin bedelini esmer tenimizi soldurarak ödediğimiz
ve anımsıyorum zaman is tutarken sıvası dökülmüş kirişlerde
alnımızın tavsamamış çeliğinde matkap uçları körelirken
birlikte beyaz peynir ve üzüm yediğimizi
çöküp son ağustos sıcaklarının gölgesine

bir çağ masalı bu zaman zindan içinde yüreğim eylül öreni ve kül
çividî bir mengene şimdi, sıkıyor gök mavisi tulumlar göğsünüzü
ben alnımın gölgesini basmışım demir pervazlara uzun açlıkların ortasındayım
göğsüm kavruluyor, buzdan bir çığ gibi damarlarıma sızıyor ter
ve düşünüyorum da şimdi siz birlikte harç kardığımız o yerlerden
somunlarınızda zeytin çekirdeği tabakanızda küflü tütün
tere batıyor ensenizdeki mendil
siste bir yankı gibi geçiyorsunuz duvar diplerinden...
duyuluyor, bir işçi düğmelerini çözüyor ağarmış gömleğinin
çengel iğneyle iliştirilmiş, fanilasının omzunda alaca muskası
gün boyu ellerini tükürüklüyor beton döküyor kalıplara
ve sonra kampana çalınıyor, öylece bırakılıyor mala ve çekül, şantiyede akşam oluyor...
görülmese de duyuluyor bunlar, sırrı dökülmüş bir çaydanlık
fokurdayarak kaynarken ocağın üzerinde
sizin eller ne güzel eller, damaklarınızda sızlıyor acı tütün
sıla türküleri söylüyorsunuz
ve koşup geliyor soluğunuz
tecritlerden taşan sesine türkümüzün

ben alnımın gölgesini basmışım duvarlara uzun ölümlerin yolcusuyum
bir çağ masalı bu yüreğim eylül öreni ve kül eşkâlimi unuttum

uzun ölümler yolcusuyum kaç kişiyiz gecenin bu karanlık vaktinde

kaç kişiyiz

sorsam: bütün kavgaların türkü iklimi
yangın ufuklarına söylenmiştir, uğuldayarak sokuluyor alnımın gölgesine
sofular haram demişler ve **üstü kan köpüklü meşe seli** ve **kararınca ege denizi**
türkü söylüyoruz, eski söylencelerin yitik sûresi
anlatıyor kendini türkülerimizin ezgisinde

gecede ateş söylencelerinin sesi var kaç kişiyiz aykaranlıkların ölüm vaktinde

ateşi çalmaya gittim onların lânetlenmiş mahlası olarak

(ateşi çalmaya gittim eski söylencelerin buz büyüsüne yazılı hecelerinden
çığ uçurumlar geçtim ve kıvrım kıvrım burgaçlanan çavlan beşiklerinden
kararmış köyler gördüm titreşen ölü askerler ve ak kefen
bıraktım ardımda fetih tabyalarının bozguna batmış seferini
çeteci ateşleri yaktım buz aydınlıklarda çınıldatarak fişekliğimi

ve nakışladım o eskil tarihimi
yenilmiş kılıçların kendini yaratan ucuna

baktım: ölümün şeceresi pas tutmaz dendi ve onların adı daha ilk sayfadadır
korkuyu kuyu duvarlarında dönenen bir çığlık gibi yaşarlar ve susarlar
geç alışırlar gözlerindeki yalımın çelik bir urgan gibi isyanın çıkrığını tuttuğuna
çün kıyımlar görmüşlerdir ve mağdurudurlar bilenmemiş öfkelerin

ama ölüm yuvaya döner ve gecikmiş evlât gibi basarlar bağırlarına
sararmış sayfalara büyük harflerle yazdım dağıttım en ücra köşelere
ölüm yuvaya döner, **red türküsü** diye adlar koydum şiirlere)

uzun açlıkların ölüm vaktindeyim onların lânetlenmiş mahlası olarak

uzun açlıkların ölüm vaktindeyim kaç gün oldu sanrılar geçiyor gözlerimden
kendi etinin avcısı, bir atmaca göğsü gibi zonkluyor şimdi ciğerlerim
yüreğim, kör bir cenbiyeyle etlerinden sıyrılıp çöle bırakılmış sahtiyan
şimdi yağmur esecek diyorum, usulca çekiyorum alnımı pervazdan
ellerimi uzatıyorum karanlığa elimle türkülerin sesi arasında duvar
ege denizi kararınca dağlar uykuya dalar... ilk damlayla aymışım
tecritlerden türkü sesi geliyor gecede türkü sesi var

uzun açlıkların ölüm vaktindeyim red türküsü diye adlar koydum şiirlere
şimdi yağmur esecek diyorum ellerimi uzatıyorum nöbetçi kulesine
kentlerinde yangınlar çıkarılan bir ülkeden, denizini sislerin örttüğü kentlerden gelmişim
uzun yağmurlar yağmış yangın yerlerine, yağmura ölüler vermişim
şimdi yağmur esecek diyorum red türküleri yağmurların diliyle söylenir
çapraz ateşe almışlar alnım sıcaktır demişim... **az mıydı**
alnım sıcaktır, bu bir ağıt **yıkılası istanbul az mıydı**
uzun açlıkların ölüm vaktindeyim çöküyor belleğime sanrılardan savrulan kum
bir çağ masalı bu zaman zaman içinde eşkâlimi unuttum

bir çağ masalı bu yağmur yağıyor uzun ölümlerin türkü iklimi
zaman zaman içinde... zaman zindan içinde
karıştırıyorum hangi türküyü nerede ne zaman söyledim
ne zaman söyledim havada pus mu vardı yakıyor belleğimi altmış küsur yıl öteden
yakıyor belleğimi bir yağmur yine siğim siğim kaldırımlar ıslak **az mıydı**
duydum... durgun akışlı bir ırmak gibi gümüşten köpüklerini
yağmurun ışıklarında pul pul parlatarak... akıyor
akıyor ince minareleri ve köhne depoları ve sarayları ve sur dipleriyle
akıyor suda bir şehr-i istanbul ki işgalin demir nalçaları
kıvılcımlar saçarak çınlıyor ıslak kaldırımlarda
işgal
hani garbın âfâkını sarmış da
çelik zırhlı bir... hani kaç yıl önceydi taksim telgrafhanesinde
direnişin ilk tümcesi telgraf memuru yurtsever **mülâzım bey**
hani ayak sesleri ve kurşunî kepleriyle
sabahın mahmur sûretinde çelik süngüleriyle geliyorlar
geliyorlar kapıya dayandılar
hani telgrafın tellerine kuşlar mı konuyor rengi kurşunî
hani masmavi bir güvercinin birdenbire kanatlanması gibi bir şey
ge-li-yor-lar... gel-di-ler... gel-...
vuruldu
telgraf memuru yurtsever mülâzım bey

uzun açlıkların ölüm vaktindeyim sanrılar geçiyor gözlerimden
bir çağ masalı bu ölümün vakti yoktur gözlerime yağmur yağarken

ölümün vakti yoktur yağmur yağıyor kireç tepelerinden geçen telgraf tellerine
çeteciler ateş yakmış, dağlarda ateşler yanıyor çığ uçurumlarının göğe değen mevzisinde
ay mı geçmiş aradan gün mü yıllar mı, öylece duruyor işte maniplenin tuşlarında
telgraf memuru mülâzım bey'in cesedi öylece kederli ve mahzun
ve ölümün vakti yoktur, kalabalığın içinden mi pencereden mi sokağın köşesinden mi
işte birdenbire yüreğimden **ilk kurşun** işte kanlı upuzun
devriliyor sancağıyla konak meydanında işgalci efsun
belki iyi yürekli bir çocuktu bütün okul şarkılarını söylemişti belki
belki sevgili bir yüreği vardı bırakmıştı denizin öte yakasında
bırakmış da gelmişti **maria**'yı turunç elleri ve ayışığından memeleriyle
bir zeytin ağacının dalları altında
belki... belki ama... ölümün vakti yok konak'ta ölüm sesi var
turnalar geçmiyor maria'nın saçlarından konak'ta silah sesi var
şimdi sönmüş kireç ufku, şimdi kırbaç gibi rüzgâr ve rüzgârda kızgın kayalar
kollarını çaprazlama kavuştururlar göğsünde, tüter buhurdanda günnük kokusu
boyun büker aklı karalı karanfil boyun büker gömütünün başında glayörler ve mum
belki severdi çiçekleri belki ağıt yakacakları vardı devriliyor... olsun
devriliyor... devriliyorum ardı sıra böğrüm boydan boya ağulu kurşun
devriliyorum yüreğimin bütün namlu uçlarında **hasan tahsin**
bütün gönderlerimde yurtsever bayraklar birdenbire diriliyor gözlerim
öfkeyi unutmamalı diyor çelik bir pimdir dişlerinin arasında dursun

bir çağ masalı bu, unutmuyorum bu sözü kulağıma küpe olsun
değişmez töredir bütün ülkelerde red türküsü ateşin diliyle söylenir
bir çağ masalı bu dövüyor işte ingiliz zırhlısı pire'de kordon boyunu
öfkeyi unutmamalı diyorum çelik bir pimdir dişlerimin arasında dursun
topladım **rezistans**'tan artakalan silahlarımı limanın ucunda durdum
ölümün vakti yoktur devrildi o saat rugan çizmelerinin dibine
sarışın cesediyle ilk efsun
devriliyorum ardı sıra, yakalıyor **omonia**'da adımlarımın rüzgârını
ölümün vakti yoktur devriliyorum paramparça yüreğimde bu
ne ilk ne de son kurşun

uzun açlıkların ölüm vaktindeyim red türküsü diye adlar koydum şiirlere
kara sanrılar geçiyor gözlerimden ölümün vakti yoktur işgal ülkelerinde

ölümün vakti yoktur iç savaşlar kundakladım işgal ülkelerinde
değil mi ki havada gülün kokusu ve zeytin ağacı ve şarap ve ekmeğin buğusu
değil mi ki ağacın dalında ham bir zeytin tanesi gibi asılı duran yıldız
değil mi ki çıplak ayaklarıyla karanlıkta üzüm ezen geniş kalçalı kadınlar
ve asma yaprağında onların iri memelerine öykünen dolunay
değil mi ki külrengi tepeler arasında denize koşan binlerce derecik
değil mi ki sarıca başaktan karınca özeniyle günü sağan güzelim insanlar
ve helen yurdu ve sınıf uzlaşmazlığı ve anadolu ve evrensel kardeşlik
hücre penceresinde ay var, yeniden dayamışım pervaza başımı
kaç yıl önceydi mayıs böceklerinin kanatlarında hışırdarken ikindi sıcağı
kan haziran mı olur külrengi eylül yoksa nevbahar mı
kuşandım rezistans'tan artakalan silahlarımı
ve bilerek, **kararmış çömleği** bir tutsaklık şiiri olarak okuyacağımı
uzun **makronissos** gecelerinde
ölümün vakti yoktur iç savaşlar kundakladım işgal ülkelerinde

bir çağ masalı bu iç savaşlar kundakladım adalar denizi'nde
iç savaşlar kundakladım ve kanayan adımlarla yürüdüm yenilmiş savaşçıların
toprakta kabuk bağlamış ayak izlerinde...
... öyle mi **filo**
öyle mi, ay mı vardı yasemin kokusuna sarmış duvar diplerinde
hani ak karanfillerin ışığı duyulurmuş da haziran gecesinde
öyle mi, ateş yollarından dönüyormuş uzun tutsaklık yıllarından
koltuk değneğine yaslayarak yarı felçli gövdesini
öyle mi, unutulmuş bir gölge gibi geçmiş de duvar diplerinden
kamarad **stefanopulos**
usulca tıklatmış beyaz badanalı evin penceresini
öyle mi **filo**, on yıl mı geçmiş kaçak gecelerdeki son öpüşmenin üstünden
on yıl mı geçmiş işte gaz lambasının ışığında aynı yaseminler gecesi
öyle mi **filo, yenilmiş savaşçılara yaseminler verin**
usulca araladım yaseminlerin kokusunu ışığa baktım
baktı bulanık bir su gibi gözlerimin içine
o eski sevgilinin gözlerinde şizofreni

öyle mi **filo**, madem ki bir kez mağlubuz
madem ki bir kez mağlubuz hani o eski söylencenin tehcir vaktindeki gibi
kanayan adımlarla yürüdük yenik savaşçıların acılar denizini
öyle mi, **acılar büyük bir denizdir**, bunu bizimkilerden biri söyledi
hani sen anlattın partizan postallarının çıtırtısı geçerken
sönmüş kamp ateşinin küllerinden
ohi partizan **bodos** sen anlattın kifisya'da bir kır kahvesinde **ohi**...
ohi aris ince bir dağ yolunda ıssız bir ikindi vakti
ağlama partizan **bodos** silahlarıyla arkada kalmış üç kişi
kararlar vardır hani kavgamızın en güzel insanları en haksız zamanlarda vurulur
ağlama işte silah sesi tek bir namludan ve tek kurşun **ohi**
ağlama sen anlattın **kifisya**'da bir kır kahvesinde bin dokuz yüz yetmiş yedi
çamura bulanmış da postalının bağcığı
esimi filo
esimi filo... bir **kapetanio**
silahlarıyla ölür evet göğsüne çapraz asmışlar tüfeğini
ve bir alaca güvercin uçmuş da yarasından
ağlama kamarad **bodos**... sen anlattın
bizim kendi kendimizi kanattığımız
yenilgilerimiz geçiyor aklımdan

uzun açlıkların ortasındayım, kendi sularını oyuyor kanım

ateşi çalmaya gittim onların lânetlenmiş kelâmı olarak

(ateşi çalmaya gittim eski söylencelerin yağmur arkına yazılı hecelerinden
sel topraklar geçtim ve çağıl çağıl sağnaklanan yaprak imecelerinden
ıslak omuzlar gördüm ışıldayan pala ve ormanda kara gürgen
bıraktım ardımda çökertilmiş otağların celâlî ecelini
pençeler büyüttüm ay şafaklarında kayalara çakarak ellerimi

ve işledim o eskil tarihimi
yenilmiş kılıçların kendini sınayan hurûcuna

baktım: umudun şivesi pas tutmaz dendi ve onların dili şiveyi kekeleyendir
çiğdem dalına ışık ağı ekendirler ve kondu duvarlarına sarmaşık
sokaklardan donuk bir ıslık gibi geçerler ki tecritlerde türkü tutturmuşlardır birzaman
san kazınmıştır bellekleri ve kurbanıdırlar köke durmayan yürümelerin

ama umut yuvaya döner ve gecikmiş evlât gibi basarlar bağırlarına
sararmış sayfalara büyük harflerle yazdım dağıttım en ücra köşelere
umut yuvaya döner, **güneş arsızı** diye adlar koydum şiirlere)

ateş yollarında ölüm yolcusuyum onların lânetlenmiş kelâmı olarak

ateş yollarında ölüm yolcusuyum çözüldü alnım pervazdan
dirseklerim uyuşmuş, çözüldü gözlerim pervazda aykaranlıklardan
külçe gibi düşmüşüm betona, dizlerimi karnıma çekmişim
yağmur azaldı diyorum ayazladı demirörgüye çakılı karanlık
içerim ayazladı kızgın bir lâv gibi gözlerime yağıyor hücrede ışık

ateş yollarında ölüm yolcusuyum kar yağıyor gözlerimin düş ufkuna
birdenbire karıştırıyorum iklimleri, şafağa çok mu var sanrılar örseliyor belleğimi
kar yağıyor ince ince... karları savurarak geçiyor geceden
santiago treni

ateş yollarında ölüm yolcusuyum, güneş arsızı diye adlar koydum şiirlere
... y en la hora de nuestra muerte
alnımı cama dayadım, yakıcı bir ezgi gelip kondu alnımın
en derin çizgisine
bu tren nereye gidiyor **cantador**, böyle kar ve rüzgârlar içinde nereye
ben yitirdim gözlerimde iklimleri zaman bulut içinde
kim bu ölü... bu acı şarkılar yoldaşı ve tomurcuklar vaktine tapan
kim bu ölü kaç kişiyiz bu trende ey yüreğinde kırlangıçlar çalkanan
bu tren nereye gidiyor ey saçlarında her dem gümüş bulutlarlı bir rüzgâr sen
nasıldır ateş ülkesinin şiiri... sorsam, cellât gecede server iken
ben...
ateş yollarında ölüm yolcusu
birdenbire karıştırıyorum vakitleri, şafağa çok mu var eşkâlimi unuttum
kirpiklerim kızgın mızrak uçları gibi göz aklarımda diken diken üşüyorum
sorsam: nasıldır ateş ülkesinin şiiri, cellât gecede server iken
ülkemiz bu, akar kızılırmak yeşilce bir dağ gözesinden savrulur
savrulur telli kavaklar kerpiç duvarlar boyunca ülkem
ey uçurum diplerinde görülmemiş şafak süsenleri açan
her çiçeğe çatlamış kaya damarlarından bir kök bulan delişmen sarmaşık ey
bir çağ masalı bu binlerce sokağından kanar ülkem yağmur yağar şakakları ıslanır
ıslanır e-5 boyunca fabrikaların gölgesi
gün şafağa döner, sönen bir ıslık gibi dağılır da gece vardiyası
bir kederli adımlar kalır, cızırdayarak söner su gölcüklerinde son sigaranın nefesi
sonra yağmur yağar, sonra gece ve sessizlik, sonra rüzgâr
ve birdenbire
göç iklimi...
karıştırıyorum vakitleri, bu tren nereye **cantador** nereye bu santiago treni

sorsam... bakar karanlığa bir şairin ölüme yatmış gözleri
kırlangıç çitlerinde sardunyalar ıslanır

y en la hora de nuestra muerte

bu şarkı neyi anlatır **cantador** bu tren nereye

şimdi bizim için ölüm vakti

bu tren nereye **cantador** bu şarkı neyi anlatır

... stadyum gecelerinde kanın azalır...
biliyorum...
biliyorum ölümüm göç mevsimine düşecek bir şafak saat beşte
iki gözü iki çeşme bir bulut mu öpecek saçlarımdan dudakları mavi
bir çocuğun buluta takılacak uçurtması uçurtmasına güz kuşları dolacak
kurtar uçurtmanı çocuk iki gözüm iki çeşme kuşlarla döneceğim
bir türkü biliyorum bulutla aramda sır bir türkü kuş kanadı dilinde
bana bir türkü söyle gülüşüm senin olsun güz çiçeği renginde
bir türkü söyle kara düşler büyümesin kara bir gömüt toprağı bedenim
bağırıyorum duyuyor musun o buzul ülkesinin son durağında can trenim
yolcular iniyor ellerimden yolcular yorgun argın şu yaralı adam benim
gözlerimi versem sana bir diken ağacından koparılmış iki meyve
gözlerimi versem iki gözün iki çeşme türküne kat
türkünü yüreğime kat çocuk dönüş yollarında pusuda olacak avcı
bütün pusular göç iklimi unutma yaralı dönecek kırlangıç
yaralı dönülecek her yolculuktan ülkemiz uzak daha
bir türkü biliyorum çocuk uçurtman kuşlarla dönecek
çocuklar ağlamasın ölümüm göç mevsimine düşecek

içimde kadavrası sürükleniyor ağaçlara takılmış uçurtmaların

bu şarkı neyi anlatır **cantador**, yitiyor karanlığın içinde santiago treni
ateşi çalmaya gittim onların lânetlenmiş kelâmı olarak
gitgide derinleşiyor şimdi gözlerimde
ölümün uçurum vakti

gitgide derinleşiyor gözlerimde ölümün uçurum vakti
yıkıldı barikatlarım güz kuşları uçuşuyor damarlarımın yeşil hattında
şimdi göz kapaklarımda şarapnel parçaları ben beyrut'um eğer bir kentle anlatılacaksam
yıkıldı damarlarımın yeşil hattı sokaklarımda kol geziyor ölüm
her an ölümü yaşıyorum bir yanım ölüm bataryaları bir yanım hayat
içre kavruluyor dipdiri dimdik
ben ölümü yaşıyorum işte ölümün bilincini sussun bütün namlular
sussun diyorum da açıp bakıyorum avuçlarımı
bakıyorum avuçlarımın haritasında
burj el-barajni yanıyor...
ben ölümü yaşıyorum hani bir şiir **her şafak saat beşte öldürün beni**
hani bir şiir eylül göçlerinin kıyısında karısı ve çocuğuyla vedâlaşan
hani hoşça kal çocuğum
hoşça kal ülkemin dikbaşlı yarını seni bu çölleri yeşerttiğim iki elimle
diktim toprağa seni annenin gözlerinden seni saçlarından seni dudaklarından
alıp seni dövüşken bir sabaha karşı sevişmenin kucağından
seni en küskün dalların özüne sürdüm
bu türküyü bu ağıtezgiyi katliamlardan artakalan
bu türküyü sen de çocuklarına söyle çocuğum
gözlerinden
öpüyorum seni gözlerinde yanık köklerin türküsüyle kal
seni filistin'e verdim
iki elim hoşça kal

çocuklar savaş oyunu oynuyor yıkıntılar arasında iki elim hoşça kal
her gecen **la ville martyre** her şafak yeniden açar barikatlarında bir mültecî gül
çocuklar savaş oyunu oynuyor ellerinde tahtadan tüfekler
ellerinde çinko bazuka ellerinde yalancı bomba az ötede sahici ölüm
sahici ölüm gün yirmi dört saat çocuklar savaş oyunu oynuyor...
oynasınlar diyorum da açıp bakıyorum avuçlarımın acı haritasında
sırtlamış küçücek ayaklı bebesini bir kadın objektife gülüyor
gülüyor gül kalbimin genç anası çocuklar savaş oyunu oynasın
gül eriyen etlerimde bir kurşun yalımı
tutuşsun ben razıyım
razıyım tutuşsun bir kendir yalımı ve yağlı urgan boynumda yaralar açsın
diyorum da hoşça kal iki elim seni kara eylül'lerden
seni zaatar'lardan sabra'lardan seni
seni ateş ülkelerinin kanayan diasporasından aldık bir çöl dikeniydin sevdik seni
şimdi zamansız öfkeleri susmayı öğrendik ve suskuyu direncin namlusuna sürmeyi
.../

şimdi başka vakitlerdeyiz şimdi kuşatma sıcağı değil bu karıştırıyorum vakitleri
hani **bir-hassan**'da akdeniz'e karşı bir yıldızlar sahrasında o gece
kara saçlı bir kızın perçeminden gözlerine süzülen terin yakışı değil
şimdi tutuşuyor ellerimde uzun ölümlerin altmış üçüncü şafağı
kaç gün geçmiş, parmaklarım çözülmüştü pervazdan külçe gibi düşmüştüm
açıyorum gözlerimi kaç gün geçmiş, şimdi hastane koğuşunda
bakıyor beyaz kepinin altından gözlerime bir hemşirenin kara saçları
şafak vakti bu diyorum **filistin**li sevgili **şafağın beşi**
anımsıyorum o gece seninle tarih ve şiirden söz ettiğimizi...
hoşça kal diyorum, hoşça kal iki elim nasıldır ateş ülkesinin şiiri
ince bir çam dalı gelip buluyor gözlerimi
gelip yerleşiyor gözlerime şafağa bakmak gibi bir tat
sorsam: hep aynı şarkıdır infaz sehpalarında ak bir libas rüzgârlanır
celile'de kuşlar ölür
ölür upuzun gölgesiyle çöl rüzgârında **hümeyrad**

uzun ölümlerin şafak vaktindeyim... sorsam:

paslı şırıngalarla emerler kanımı, damarlarında sabah yıldızı kurur
ay uyur rüzgâr uyur, ölür upuzun gölgesiyle tebriz kuşluğunda
said sultanpur

gitgide derinleşiyor gözlerimde ölümün uçurum vakti
ve gecede ateş söylencelerinin sesi var
her şafak saat beşte öldürün beni

ateşi çalmaya gittim onların lânetlenmiş gazabı olarak

(ateşi çalmaya gittim eski söylencelerin yıldız tarhına yazılı hecelerinden
tül ışıklar geçtim ve ışıl ışıl yalazlanan kar kürelerinden
donmuş sokaklar gördüm nal sesleri ve kana bulanmış cepken
bıraktım ardımda yırtılmış flamaların delik deşik şifresini
çapraz ateşlere düştüm kar aydınlıklarından sektirerek yaralı gövdemi

ve biledim o eskil tarihimi
yenilmiş kılıçların kendini savuran burcuna

baktım: ateşin hançeresi pas tutmaz dendi ve onların dili alevi heceleyendir
közden yalım eleyendirler ve kül rüzgârından şafağa değen kav
ürperir ki lâv kabuklarını kanırtan bir çakmak taşına benzer elleri
san inadına yalnızdırlar ve çaktıkça oyulur avuçlarında hayat çizgisi

ama kül yuvaya döner ve gecikmiş evlât gibi basarlar bağırlarına
sararmış sayfalara büyük harflerle yazdım dağıttım en ücra köşelere
kül yuvaya döner, **ateş hırsızı** diye adlar koydum şiirlere)

uzun ölümlerin şafak vaktindeyim onların lânetlenmiş gazabı olarak

sanrılar geçiyor gözlerimden, usulca kamaşıp yitti dudağımda
hemşirenin ıslanmış sesi
yağmur dinmişti oysa, ayazlamıştı göğsümün göçmen kuşlar kafesi
nasıl açıklamalı şimdi
ölümün şafak vaktinde kırmızı bir karanfil bırakmış ağzımın kıyısına
sanrılar geçiyor gözlerimden, sürüyor çam dalının ucunda aykaranlık
kim çizdi bu yıldız göğünü
karanfillerin şafak tarlası

uzun ölümlerin şafak vaktindeyim kaçtı karanfil tarlasından üç yıldız
kaçıp kondu dallarını karanlığa salmış bir uçurum çamının omzuna
uçurum rüzgârlarından ovaya bakıyor üç yıldız **benim yıldızım hangisi**
birdenbire devriliyor içimde ateş söylencelerinin rüzgâra sunulmuş gizi
incecik bir yol işte, incecik bir yol tıpkı şiirdeki gibi
uçurum kıyısında incecik bir yol, uzanıyor döne döne doruktaki üç yıldıza
benim yıldızım hangisi diyorum, oturmuş ayaklarımı salmışım karanlığa
oturmuşum ellerim bulaşıyor ağaç köklerinden sızan
bir su gözesinin yosunlarına
oturmuşum tüfek dizlerime yatmış namluya yosun dolanmış
daldırıyorum elimi suya / suda bir dağ alası / ömrümü avuçladım
ömrümü avuçladım diyorum da köpükten kırbaçlarla döverken uçurumu zap selleri
ben
ateş yollarının esmer peşmergesi
devriliyor en uzak yıldız ışığında şavkıyarak avcumdaki damladan
uçurum ateşlerinin firarî güncesi

böyle yaşadım iddianamelerde mücrîm zemheride mültecî

uzun ölümlerin şafak vaktindeyim benim yıldızım hangisi

ömrüm, uçurum kıyısında ateş yolları uçurum kıyısında incecik bir yol
karanlıkta bir kelebek ölüsü taşıyor karıncalar kanadı pul pul dökülüyor
ömrümü taşıyorum sırt çantamda yaralı bir kelebek gibi ışığa uçtum
ışığa uçtum yıldız düşüyor aykaranlıklarda benim yıldızım hangisi
incecik bir yol, aykoyaklardan ovaya bakıyorum
bakıyorum ömrümüz bu zaman zaman içinde karışıyor vakitler
ömrümüz bu kar da vardı **bir kış günü şarkışla'ya düştüler**
deniz
deniz
deniz'imiz de ışıl
ışıl ışıldıyor bir kasaba kar içinde sokakları uzaktan
ömrümüz bu sırtlamışım kendi ellerimle bu korkunç bu uslanmaz
bu kendi yüreğim bu karanlıkta koşuyorum **gemerek'te çevirmişler**
ardım sıra izli mermi koşuyor gölgemi buldu bulacak
aykoyaklardan ovaya bakıyorum gün ışıdı ışıyacak
ömrümüz bu incecik bir dağ yolunda sırt çantama yıldız dolmuş
sorsam benim yıldızım hangisi
vuruyor gözlerimin şafak vaktini
telörgüde uzatmalı çavuş

benim yıldızım hangisi, ateş hırsızı diye adlar koydum şiirlere
dağ ateşinde kozalak çıtırtısı gibi sürüdüm gölgemi ovaya baktım
gün ışıdı ışıyacak, yığılıp kalmış telörgünün dibine parkam
başlasın mı kar şafağı diyorum kıpkızıl bir yalım geçmiş omuzbaşımdan
binlerce su gözesiyim gizledim yaramı dağ alasının kanat vurup yittiği yere
ve ak bir kefene sığdırıp gezdiğim bütün dağları
yürüdüm mayıs sehpalarının dibine
yürüdüm, bağladılar ellerimi arkadan parkamı kardeşime bıraktım
karıştırıyorum vakitleri, ellerimi bağladılar kendirde **nguyen van troy**'un bilekleri
atkım bir flama gibi şafağın yüzünde asılı kalsın
bulaştı bileklerime bütün haklı kavgaların intihar iklimi

yüreğim intihar havzası, en güzel kefeni benim için dokuyor bezzaz

yüreğim intihar havzası şakaklarım zonkluyor eşkâlimi unuttum

usulca dokunup uçtu dudağımdan hemşirenin ıslanmış sesi
karanfili avcuma aldım, baktım hâlâ ışıyor çam dalında aykaranlık
birazcık doğrulsam diyorum, nerede o güzelim hemşire sen neredesin
anlıyorum şimdi aşklar uzaktır, buğulu bir mayıs ülkesi uzak iklimlerde
aşklar uzaktır şimdi bir sevgili eli gibi ölüm yolcularının elleri avuçlarımda
bir sevgili eli diyorum evet bunu duyunca şaşırma
şaşırma, aldım karanfili avuçlarıma onları avuçlarından öptüm
düştü iki buz külçesi gibi karanfil sıcağından
ellerim
senin mayıs döşeği avuçlarına

yüreğim intihar havzası, ayaklarımı sürüyerek geçtim kıvılcımı soğumamış kovanların
[üstünden
delik deşik savruluyordu hani pankartlar
ve sular idaresi'nin damında tarakaların ölümcül bağırtısı
örselenmiş bir gülün gölgede kalan yüzü gibi meydanda mayıs akşamı
yüreğim intihar havzası fırlattım kendimi saçlarına koşan namlunun üstüne
devrildi orada yüreği kara bir it, seni avuçlarından tuttum
adın... adın ne dedim, karardı gözlerim o an eşkâlini unuttum

hayatımız bu, kurşun seslerinin akşamla söndüğü bir yer **kazancı bayırı**
saçların saçlarıma değdi ürperdim avuçlarımda hayat çizgin
adın... adın ne dedim akıyordu iki yanımızdan taranmış emekçi gövdeleri
sakladım kendi yaramı cihangir'de bir ot kümesinin derinliklerine
ve avuçlarımda sızıldayan hayat çizgine tutunup dolmabahçe'de
ince bir damla gibi karıştık akşam sularına, dönüp baktım:
bir ölüler ve barikatlar öreni külünü ödünç veriyordu o mayıs depremine
sonra eylül... sonra birdenbire şubat, karışıyor vakitler eşkâlini unuttum
unuttum nerede başlar bir aşkın ilk sözleri birdenbire düşüyor gözlerime
kuru bir dal ucunun karanlığa, karanlığın saçlarına değdiği yerde
rüzgâr başlamıştı ansızın, bozulmuştu suskunluğun büyüsü:
kar saçlarına koşuyor demiştim **serçe yuvalarını arıyor olmalı**
hayatımız bu, kurşun seslerinin akşamla söndüğü bir yerdi kazancı bayırı

yüreğim intihar havzası, **kim... kim öldü** dedim eşkâlimi unuttum

ateş hırsızları haziran'da ölür eşkâlimi unuttum

bir çağ masalı bu ürperdi avuçlarımda o yoldaş karanfil
kaç kişiyiz ölümün şafak vaktinde ey ateş ülkesi şiiri kaç kişiyiz
diyorum da uğuldayarak yıkılıyor yüreğimin çatlağında o ölümcül heyelan
yaldızlanıp sönüyor karanfilin yaprağında ince bir kumul
ölümün şafak vaktindeyiz, türküler dindi bloklar ötesinde
ve yağmur çiseledi usul

kaç kişiyiz diyorum kimse duymadı mı yıldızların bakracından
usulca sağılıyordu gözlerime şafak
anahtarların çınıltısı geçti koridordan onlar apoletleriyle geçtiler
sevda kelâmında onların sesi yok sürmüşler kendilerini sevgi ülkesinden
kepleriyle geçtiler ve postallarının suçlu yankısıyla mazgal deliklerinden
bu kaçıncı ölüm ey ateş ülkesi şiiri bu kaçıncı ölüm
yağmur çiseliyor usul, korkuyla açtılar hücre kapısını ben gördüm
diş fırçası, kalem ve havlu ve masada açık bırakılmış kitap
topladılar o'ndan geriye kalanı ve aynı korkuyla çıkıp gittiler
ve hiçbiri görmedi altmış üçüncü sayfasında kitabın
bir şiir notu vardı ayışığının sarkacından usulca sağılıyordu gece
hoşça kalın diye gitmişti ölen
dönersek sevinçli döneceğiz
dönemezsek ..... **o yoldaş karanfile bizi sorun**
haziran bahçelerinde

damarlarım kördüğüm, kim... kim öldü dedim eşkâlimi unuttum

bu kaçıncı ölüm ey ateş ülkesi şiiri damarlarım kördüğüm
biliyorum zor ölüm bu günbegün eksilip etlerinden...
bir çınar yaprağının sis içinde yükseklerden düşüşü gibi
ırmağın kaya köklerinden söktüğü toprağın
deli köpük çavlanlarda eriyişi gibi
uzak zamanlarda o eski sevgilinin
seni kar ve rüzgârla bırakıp gecenin içinde yitişi gibi...
zor ölüm bu diyorum uzun açlıkların sürek avında
yüreğim avcı damarlarım kurban

yüreğim intihar havzası, usulca sağılıyor şafak ayışığının sarkacından
kim... kim öldü diyorum, bakıyorum altmış üçüncü sayfada o silik not
ıslak bir çınar yaprağı gibi savruluyor avuçlarıma
bir vedâ şiiri... **şafaktan önce çıktık güneşi karşılamaya**
devriliyor aklımda yangın günlerinin şiir sayfaları
... o şiirler ki biraz
ham bir meyve tadı bırakırlardı şakaklarımızda
sanki bütün dillerde birden söylenmişlerdi
ve koşmak duygusu verirlerdi insana...
bir vedâ şiiri diyorum... **yürüyoruz**
tırnaklarımızla çelikten dağların yüreğini oyuyoruz
güneş çiçeklerinin kökleri kurumasın diye yanardağ ağızlarında
mağmanın alnına yürüyoruz, açlık yüreğimizi oyuyor, biliyoruz...

yüreğim intihar havzası, usulca çözülüyor avuçlarımdan karanfil

kim... kim öldü dedim, usulca çözüldü avuçlarımdan karanfil eşkâlimi unuttum

eşkâlimi unuttum, siz uzun geceler boyu beklediniz nizamiye girişinde
evet öyledir, alçaltıcı bir anı olarak kalır belleğinizde
vermediler o çiçekleri, çürüyüp kalmıştır avludaki tarhın bir yerinde
ateş ikliminden geçiyoruz, kavurgan bir lîğı kucaklıyor gözlerim
bakıyorum annemin yazdığı pusula, tomurcuk yerinden yırtmışlar
yağmura yakalanmış karınca yolları gibi annemin yazısı, yırtmışlar
bir çiçeği bile çok gördüler size demiş **oysa kırmızı bir güldür yüreğiniz...**
öyledir anne, ateş hırsızları haziran'da ölür... yüreğimiz
kırmızı bir güldür... mor sabahlar boyu beklediniz morg önlerinde

ateş hırsızları haziran'da ölür mor sabahlar boyu beklediniz morg önlerinde
o yaşlı çınar yaprak düşürmez, durur orada yüzyıllardır dalsız rüzgârsız
ama düştü bir yaprak
tuttu elinizden götürdü külrengi duvarlar ötesine
apak bir kefen olarak yatıyordu mermerin üstünde, donakaldınız
evet öyledir, gözleriniz bir buz atlası, susakaldınız
öyledir sessizce ağlar ateş hırsızlarının anneleri kara gömleklileri önünde
dikenli tel yumağıdır kazıyarak akar da gözyaşı ta içlerine
o'na son bir atkı örmeli sarınıp geçsin gözlerinizin buz atlasından
son bir atkı... oyuldu göğsü uzun günler ak çarşaftan kayalar üzerinde
son bir atkı örmeli, üşür upuzun yattığı morg gecelerinde...
öyledir aklınızdan bunlar geçti o'nun dudaklarında donmuş o korkunç
o kara bir uçurumun girdabına karanfil kökleri çağıran
gülümseyişi görünce

ayışığının bakracından usulca sağılıyordu gece
öldü ilk ateş hırsızı ..... haziran şafağı
altmış üçüncü güne
değince

sevgili ölümlerin uçurum vaktindeyim eşkâlimi unuttum

öldü ilk ateş hırsızı upuzun yatıyor mavi bir mermer üzerinde
bir çağ masalı bu eşkâlimi unuttum zaman zaman içinde
haziran'da mı ölür ateş hırsızları... salacasına omuz veremediğimiz
ölüler gömülüyor uzak selviliklerde

sevgili ölümlerin uçurum vaktindeyim ve ölümün sayıklayan lehçesi gözlerimde

(ateşi çalmaya gittim eski söylencelerin kil lâhidine yazılı hecelerden
dağ doruklar geçtim ve boğum boğum dumanlanan zindan göklerinden
genç ölüler gördüm dipçik eziği ve yaylım ateş dört köşeden
bıraktım ardımda keşif kollarının kurşunî zaferini
sarp yollara düştüm sırtlayarak yıldız bereli ölülerin melez heybetini

ve perçinledim o eskil tarihimi
yenilmiş kılıçların kendini sarsan tuncuna)

ölümün sayıklayan lehçesiyim altmış üçüncü gün şafağında

katlayıp gizledim annemin pusulasını, baktım
çinko kaplı masada bir vazo ve vazoda hemşirenin avuçlarıma düşürdüğü karanfil
oğul çiçekliğinin güzel bahçıvanları diyorum, güzel bahçıvanı bütün anneler
sarmaladım ateş hırsızının o donmuş gülümseyişini katlayıp yüreğime koydum
dağlara yazılıdır oysa ateş hırsızları dudaklarının kıyısında ince
bir gülümseyişle ölürler bir haziran vakti eşkâlimi unuttum

ateş hırsızları haziran'da ölür... yine böyle bir haziran
şafağı mıydı andlar'da hayır belki eylül belki kasım
uzun uçuşlu bir kartalın kanat yankısına takılmıştı da bakışın
sen ey damarları derin akışlı ırmaklar ki
kavgamıza ateş suları taşıyan, sen ey güzelim ölü ki bir kasım
çıplak ayaklı bir **pacheco**'yu vururdu **bolivyalı küçük asker**
bir çocuğu vurmak bir kuşu vurmaktır dünyanın her yerinde
ki onların ölümü mavi bir ölümdür ve ateş yolcularının ölümüne benzer
mavi bir ölüm ki ince dağ yollarında
ölü kuşlar düşer fundalıkların hışırtısına...
hem uçurum rüzgârına söylenmiştir, gelip buluyor işte şakaklarımı
bu şarkıyı ancak bir kız
ölen sevgilisi için söyleyebilir... **manos**'un o mavi ölüm ağıdı
ve **celia sánchez** ve **angela davis** ve adlarını bilmediğimiz
gelip duruyor kavgamızın en güzel kızları belleğimin direnen burcuna
gelip duruyor ve çiçekler serpiyorlar senin
sierra maestra gibi melez
ölüm gülümseyişine... **che guevara**

haziran'da ölür ateş hırsızları... ve onların ölümü
mavi bir ölümdür direnç şarkılarında

onların ölümü mavi bir ölümdür... sorsam
ateş yollarından geçmişim, damarlarıma faili meçhul cinayetler yürür

damarlarıma faili meçhul cinayetler yürür
yün atkıları karda savrularak geçiyorlar gözlerimden
her okul çıkışında vuruluyorum, sarsılarak geriliyor göğüs kafesim
uzun yoldan gelmişim... ölüm tarihi boş bırakılmış fotoğrafları
beyaz bir karanfil gibi yakamıza astığımız çağlardan
altı yıl mı geçmiş o otobüs durağında bir aralık vakti donuyor zaman
hem de sabah, inceden serpiştiriyor yağmur hem de sabah
donuyor zaman hava karanlık mı hâlâ insanlar neredeler
neredeler ey... beyaz bir renault bu, sokağı döndü kalleşçe sokuluyor
bir el uzanıyor camdan bir el çürümüş führerlerin kara hayaletinden
abanacak tetiğe tarihsel korkusunu namluya sürmüş herkes biliyor
herkes biliyor o kıyım silahı iyicil düşlerimize uluyan bir leş
bir çağ masalı bu... eyvah **tütengil hoca** yaylım ateş

bir çağ masalı bu belki inanan çıkmaz aralık göğünde külrengi pus
çantam düşüyor elimden gözlüğünden kan sızıyor oluk oluk düşüyorum
neydi o sabah bastırılmış bir çığlık gibi yaşadığımız neydi nelere tanığız
yarısı içilmiş bir sigara vardı elinde, bu donakalmış kül ondandır
o külden sorumluyuz işte, ezilmiş gülünden güzün ve o kırık daldan
kazınıp kalır belleğimize ki belleğimiz
savruk akışlı bir sudur ve anımsar ateş yollarında yürüyen tarihimizi
altmış üçüncü şafağın ölüm vaktinde.

ölümün uçurum vaktindeyim, çağırıyor karanfil kökleriyle beni
ilk ateş hırsızının
o mavi bir mermer damarına kazınmış
korkunç gülümseyişi

onların ölümü mavi bir ölümdür... sorsam
ateş yollarından geçmişim, damarlarıma kan unutmaz cinayetler yürür

damarlarıma kan unutmaz cinayetler yürür
kasıkları bir cereyan mağmasında yanarak geçiyorlar gözlerimden
budanmış bir dal gibi asılıyorum askı demirine koltuk altlarımda buz dikenleri
uzun yoldan gelmişim... zaman zindan içinde dehliz geceler
yaralarımızın dil vermezliğiyle sustuğumuz çağlardan
kaç yıl geçmiş bir kış gecesi donuyor **mamak** ışıklarında zaman
yüreğim demir tarayan bir gemi gibi savruluyor fırtınaların göbeğine
soluk alamıyorum savurdum gözlerimi çınıldayan mazgal deliğine
serçeler bir çitlembik dalında çiğ damlaları gibi dizildiler dikenli tele
sesler geliyor koridordan çığlık çığlığa insan sesleri
susuyoruz koğuşta biz kırk çift göz kırk pusatsız ağız
ite kaka atıyorlar kapıdan kaşlarını dipçik ezmiş kaskatı kesilmiş elleri
susuyorum bir çağ masalı bu ahir zaman içinde
sarı bir köpük fışkırıyor ağzından ve ince bir fısıltı boğuk
soluk alamıyorum bir çağ masalı bu **ağabeyim nasıl**
orada düşüp kalacağım okuduğunuz kitap sayfalarına teri damlayan biri
fışkıracak ağzımdan külrengi battaniyenin kıyısına safran çiçekleri
düşüp kalacağım sokaklarda ve dağlarda insanlarımız düşüp kalacak
siz eğire durun diyeceğim susan çığlığınızı ağzımdan sızan köpüğün kirmeninde
buluşacak bir yer bulunur elbet o korkunç çığlığı geceler boyu sustum
bir çağ masalı bu belki inanan çıkmaz eşkâlimi unuttum

ölüm'üm, ölümün bütün mezheplerde ortak olan lehçesi
gümüş haç ışıltılarıyla çağırıyor beni
ilk ateş hırsızının
sedef bir tabut kapağına kazınmış
o korkunç gülümseyişi

savurdum gözlerimi haçın gümüş ışıltısına
ben bütün mezheplerin münkîr asisi
savurdum gözlerimi... göz aklarım eriyip gitti
  bir martı çığlığının köpüklü kıyılarda uçup yitmesi gibi
kulaklarım duymuyor... sesler yitip gitti
  ay rüzgârının çakıllı koylarda çınıldayıp yitişi gibi
ben bütün mezheplerin münkîr asisi
artık aramayın beni çenemi bağladığınız karanfil saplarının kıyısında
ölüm'üm şimdi ben, ölümün sayıklayan dehşeti
kapanmış bana cümle tarikat kapısı bütün dergâhlardan kovulmuşum
ranzamda aramayın beni gümüş bir haç takmışlar boynuma koşuyorum
bütün haklı kavgaların kanı kuruyor haçın dört ucundaki dört mıh kuyusunda
yıktım **h-blok**'un duvarlarını, gözlerimi loş bir ışık huzmesine astım
genç bir adam gördüm çıplak bedenini kök sarmaşık gibi ranzaya çakmış
yüzü maviye kesmiş zangırdayarak titriyor bütün sinir uçları
genç adamlar gördüm sırtlarında palaska ve kızılcık yarıkları
genç adamlar ki etlerinde ülke bayrağının rengini taşırlar
ve bilirler ki bir bayrak hiçbir zaman bahşedilmemiştir
ölüm'üm şimdi, ölümün savrulan gözleri ki o gözlerin mezhebi yoktur
savruldum, öfke cehennem kapılarını yalayan oktur

ölüm'üm ey ateş ülkesi şiiri, ölümün sayıklayan dehşeti
diniyor yüreğimin deprem sessizliği yüreğim sulara karışacak
o genç ölü bayrağa sarılacak, ülke yeşil bir topraktır toprağa karışacak
son isteği sorulacak, çekin başımdan rahibi diyecek, belki demeyecek
ranzamda aramayın beni, tutsak bayraklara sarındım koşuyorum
gözlerim dalga uçlarından yuvarlanan kayıklardır kulaklarım çoktan sağır
şakaklarım çınlıyor sis basmış dünyanın bütün çayırlarını
sis basmış irlanda mezarlıklarını havada yağmur sesi var
donuk donuk ışıldıyor duman rengi bir sessizlik içinde gümüşten haçlar
çoktan dinmiş çan sesleri kalabalık dağılmış
dualaların yankısı salınıyor taze toprak kümesinin buğusunda dualar buğuya sarınmış
yağmur mu yağacak sis düşmüş toprağa değen ince bir çam dalına
sis düşmüş de saçlarına... karalar giyinmiş gencecik bir kız
  hani bütün ateş hırsızlarının mektuplarında yüzü gizli o kaçak kız
sis düşmüş de gözyaşlarına...
    kara güller bırakıyor taze gömüt toprağına...

ve ağlamak kır rüzgârlarını duymaktır havada yağmur sesi var

ölüm'üm ey ateş ülkesi şiiri, ölümün sayıklayan dehşeti
ağlamak kır rüzgârlarını duymaktır ve gömüt toprağı hayatımızda bir şiir
bir şiir **axagorn**... bir çiçek koptu duyarlığımızın zedelenmiş toprağından
okunmuştu, bir çağ masalı bu uzun... acılı bir çığlık anma gecelerinde

belki başka bir dilden belki başka sözlerle anlatılmalıydı yitiklerimiz
geçit vermez ırmaklarınca belki axagorn ülkesinin
ve o sis çayırları ülkesinin denize uçurumlaşarak inen kayalarınca belki...
ama ağlamak kır rüzgârlarını duymaktır ve o güzelim kız
kara bir çiçekle anlatılır ancak sise batmış bir fotoğraf içinde
ellerini bırakıyor işte gözlerini bırakıyor kara güller bırakıyor işte
ki ağlamak yeniden doğmaların bilincini taşımaktır
... ellerini tüm bir ömür sise batmış haçları ve gülleri tüm bir ömür
bir ölüm ezgisi olarak taşıyacak çünkü ölüm o an kara bir güldür...
çünkü ölüm'üm ateş ülkesi şiiri, ölümün sayıklayan dehşeti
gün gelecek yeniden sevecek o güzelim kız... bunu bizimkilerden biri söyledi
sevecek ve sis haçlarının donuk ışıltısından kayarken ilk yıldız
bir çocuk doğuracak ağıtlarla öfkelerle büyütmek için
ve öfkelerle büyüyen çocuklar... yaşıtları bir kızı öpemeden daha
türküye dururlar h-blok duvarlarında
bir türkü: kar yağıyor gömüt toprağına
bir türkü: **ashtown road** inadına
battaniyesine sarınmış genç ölülerdir
bir türkü: **selam olsun bizden önce kalana**...

ölüm'üm ey ateş ülkesi şiiri
ölümün kendisiyim
ölümün ateş ülkesi

en güzel kefeni benim için biçti bezzaz
ve ağlamak kır rüzgârlarını duymaktır uzun yoldan gelmişim

şimdi rüzgâr esecek şimdi mavi bir kuş yaylımı şafağın kanadında
gömütüme üç damla ışık düşürecek, üç damla gün ışığı gömüt toprağıma

şimdi rüzgâr esecek şimdi şafağın en güzel vakti demirörgünün saçağında
gömütüme üç tel sarmaşık düşürecek, üç asma sarmaşığı gömüt toprağıma

şimdi rüzgâr esecek şimdi haziran sağnağı dalbastı kirazların şıvgasında
gömütüme üç yaprak su düşürecek, üç ırmak yaprağı gömüt toprağıma

şimdi rüzgâr esecek şimdi şafağın en dirim vakti ülkemin ateş yollarında
gömütüme üç kıvılcım düşürecek, üç şafak kıvılcımı gömüt toprağıma

ölüm'üm ey ateş ülkesi şiiri... ölümün kendisiyim... ölümün ateş ülkesi

uzun yoldan gelmişim kent ufuklarının kuduz bir hırızmayla yırtıldığı çağlardan
derelerim kana kesmiş ve asılmış gözlerimin burcuna üç dağın yaftası
öksüz bir evlât gibi sürüklemişim cesedimi bozbulanık niksar uçurumlarında
duvarlara künyem kazınmış ve adımı okumuşlar radyoda, gülümseyerek dinlemişim
sonra yeniden okumuşum **ishakça** elyazmamı uzun karartma akşamlarında
öfkeme yeni hatlar çizmişim, çırılçıplak savurmuşum gencömrümü yakıcı buz ışığına
ve saray eşiklerine dayanmışım da yürüyüp dev adımlarla... çoğalışımın bedelini bilip gelmişim

uzun yoldan gelmişim haziran ateşçilerinin tank setleriyle durdurulduğu çağlardan
bakmışım emeğim üvey evlât ve şerit anama sövmüş ve çökmüş böğrüme duvar
oturmuşum loş bir mahzende kırık bir portakal sandığı üzerine, ışığa bakmışım
ellerime benzeyen eller görmüşüm ve kenetli avuçlarda yarınımın yazgısı
ve abanmışım da bir sabah sağır vardiyalarda sürgünken şalterin kolu
sımsıkı tutmuş alanların kapısını zadegân... adımlarımın diyetini verip gelmişim

uzun yoldan gelmişim yalnız kuşbazların taş tabutluklarda çürütüldüğü çağlardan
kutsal bir kitap gibi taşımışım koynumda eski söylencelerin ceylan derisine kazınmış umudunu
demişim zeytinin karasında akşam ve başağın sarısında seher
yazılmasın mülkiyetine bir bezirgân zulmetin, avuçlarımdan baştankaralar uçurmuşum
ve akmış **sansaryan** hücrelerine ebabil öfkelerimin ince soluğu... öfkemin adını bilip gelmişim

uzun yoldan gelmişim dağ ateşlerinin kör bir mavzerle karartıldığı çağlardan
kanlı bir rüzgâr gibi geçmişim ay uçurumlarından ve küle tohum serpmişim
bir çayır kuşları aldanmış harladığım köze bir de o eşkıya dili koyakların
ve askeran kesmiş yolumu hükmüm kesilmiş... **nevruz** alazlarında yanıp gelmişim

uzun yoldan gelmişim ülke rüzgârlarının paslı bir kantarmayla gemlendiği çağlardan
işgal taretleri dişlemiş kıyılarımı ve ocağımı söndürmüş zabitan
ben çapraz asmışım yüreğimin ayasına fişekliğimi... **ilk kurşun** zehrini içip gelmişim

uzun yoldan gelmişim köpüğümü deşti hançer haziran'a kan sızıyor
bir yanım çürüdü bir yanım diri... bir yanımda **suphi nejat** ölüyor

ölüm'üm ey ateş ülkesi şiiri... ölümün kendisiyim... ölümün ateş ülkesi

ateşi çalmaya gittim **abdal pîr sultan**'ın kan şafaklara mühürlü türküsünden
geçip tuz bağlamış ırmak boylarında hışırdayan kavak yellerinden
geçip çıralanmış bozkır göklerindeki ince yıldız gözelerinden
ateşi çalmaya gittim **derviş yunus**'un hırkasına yüreğimi sarınarak
geçip **demirci kawa**'nın saray enkazlarına gömülü kılıç ışıltısından
geçip **nesîmî**'nin derisi yüzülmüş çıplak etinin dehşetinden
ateşi çalmaya gittim beynimin ateş hatlarında tanrıların yasalarını yakarak

ateşi çalmaya gittim...

ateşi çalmaya gittim gizleme ölüm vaktimi ey ateş ülkesi şiiri
umudun ateş ülkesiyim küllerimin haritasında ateş söylencesi

1983 1985

BİR AKŞAM KENTE DÖNMEK

KENTTE İLK LİMAN AKŞAMI

kent ışıklarını yakar

kent ışıklarını yakar, ama hep
karanlıkta kalır martıların çığlıkları

sise batmış
çığlıkları

liman sessiz
ve sularda sadece
bizim bindiğimiz
şehir hatları vapuru

vapurda ikimiz
ellerim ve '79 temmuzu

kent ışıklarını yakar

kent ışıklarını yakar, ama hep
karanlıkta kalır mendireğin dalgaları

lodos vurgunu
dalgaları

gözlerime rüzgâr doluyor
ellerim ceplerimde
buruşturuyorum avcumdaki
beyaz kâğıdı

buruşuyor kâğıtta
eski şiir taslağı

kent ışıklarını yakar

kent ışıklarını yakar, ama hep
karanlıkta kalır balıkçı sandalları

feneri kırık
sandalları

eski bir hayata yeniden başlamaktır
altı yıl sonra kentte ilk akşam
kız kulesi açıklarında
kadıköy-karaköy vapuru

vapurda ikimiz
gözlerim ve o'nun son sözü

anımsıyorum atkımın ucunu ısırarak
yanan sigarasını fırlatmıştı bir balıkçı
güverte demirlerine dirseğimizi dayayıp
seyretmiştik, köpüklere tutunarak ışıldayışını

kent ışıklarını yakar

kent ışıklarını yakar, ama hep
karanlığın büyüsüyle kalır

yitik sevda akşamları

Aralık '86

PORTAKAL KABUKLARI

fabrika yolu

suena la sirena
kar yağıyor kar
kentin uzak
uzak sokaklarına

suena la sirena
yorgun ayak izleri
dağılıyor günün
akşam telâşına

g-h havalandırması

karda ışıltılar vardı kar bulutlarından yıldız çalmıştık
rüzgâr fırtına sessizliğiyle uğuldardı da uzak ülkelerde bir kadın
kuzgun karası saçlarından asılırdı bir şarkının ağıt ezgisine
gözlerimize düşerdi kirpiklerinin gölgesi, **te recuerdo amanda**, duyardık

karda ışıltılar vardı kar bulutlarına ıslık çalmıştık
unutmayın bu geceyi demiştik, yıllar sonra kim bilir nerede
bir kar tozar belki yine incecik, kıştır yıldızlar üşür
anımsayın bu şarkıyı karanlığa portakal kabukları atmıştık

amanda

suena la sirena
bir işçi elinde yiyecek filesi
savuruyor sigara izmaritini
kaldırımdaki kar tabakasına

bir şarkı söyleniyor uzakta
eğilip eşeliyorum karı
te recuerdo amanda
karda portakal kabukları

Aralık '86

MAYIS MAHALLESİ'NDE SABAH ŞARKISI

yaprak hışırtısı
yaprak hışırtısı

düştü ilk yağmur damlası
rüzgârla erik dalından

erik dalı
erik dalı

değdi sıvası dökülmüş
duvarına gecekondunun

ilk gün ışığı
ilk gün ışığı

vurdu dereciğin yosununa
kavaklar altında akan

su şırıltısı
su şırıltısı

yansıdı ananın yaşmağında
pencereyi güne açan

çay buğusu
çay buğusu

kirpiğine vurdu ışık
uyandı kaçak olan

anı çınıltısı
anı çınıltısı

alnını cama dayadı, üç dam
kondu mu yapmıştık dedi
çamur çırpı harç kararak

yıkım sabahı
yıkım sabahı

kavaklar hışırdıyordu
kurumuş dere yatağında
kalbim, kuruyan kan lekesi
eylül ölülerinin alnında

sabah şarkısı
sabah şarkısı

çocuk sesleri geliyor sokaktan
on yıl mı geçmiş, mayıs
mahallesi'nde haziran sabahı
yumdu gözlerini kaçak olan
otobüs durağında fabrika kızları

Haziran '86

BAHÇE DUVARI

serçeler

kar bulutları basık
gökyüzlerini sever
ve bu kentin göğü
basıktır, serçeler
kar rüzgârını sever

alnını cama yasla, serçeler
üşür, kar rüzgârını sever
yenilmişsek eski aşklar
yağmalanmış bir imgedir
apansız aklına düşer

mavi devriye ışığı

alnını cama yasla, geceydi de hani
eğilmiş siper etmiştik karanlığını
kerpiç omuzlu yoksul bahçe duvarı
saçlarımızı yalayarak geçmişti
sokaktan mavi devriye ışığı

kar rüzgârısın yıllar önce bir aşkın
/ susarsın / başladığı yer

alnını cama yasla, külrengi bir örtüyü
giyindi o yoksul bahçe duvarı, güz bitti
sımsıkı sarılmıştı da avuçlarıma tedirgin
canım diyen bir kadınla geçtim o sokaktan
saçların saçlarıma değdi, ürperdim

kar rüzgârısın yıllar sonra bir aşkın
/ kanatır / anımsandığı yer

sığınak

bahçe duvarı yağmalanmış
bir imgedir kar kuşlarını sever
ve eski aşkların ilk sözleri
sıcaktır, sığınağı serçelerin
senin adını gizler

eski şiir notu

kar rüzgârısın, avuçların
kuytu, rüzgâra değen bir dal
serçeler kar rüzgârını sever
değişme hep öyle kal

Eylül '83, Aralık '86

AY SÜRGÜNÜ

IRMAĞIN ÖTESİNDEKİ KIZA ŞARKI

altı-kırkbeş vapuru

hoşça kal iyi yürekli kız, gitmek
acı bir türkü, öyle demiştin
tutkuyla yaşanmış bir tarihin
ağrıdır, ricat yollarına düşmek

ömrümüz göçebedir ve tedirgin
bir gülümseyiş vedâ buluşmalarında

hoşça kal, gitmek uzak ülkelere
acı bir türkü, öyle demiştin
bir boğaz vapurunun güvertesinde ardından
ağrıdır, sigara içtiğimiz anı düşlemek

ömrümüz göçebedir ve soran
bir gülümseyiş vedâ buluşmalarında

ırmak geçidi

ömrümüz göçebedir ve ırmak
geçit vermez buz tuzağı

nöbetçi unut parolayı
güneşli bir düş gör / uyu /
buzu geçen gölgeler yerine

ömrümüz yaralıdır ve kaçak
uzun ricat gecelerinde

ay da sussun ey karanlık
yaralı gölgem usulca aksın
ırmak geçit ver kardeşime

ömrümüz yaralıdır ve kaçak
uzun ricat gecelerinde

pusula

ömrümüz göçebedir ve buruk
bir anımsayış ayrılık akşamlarında

seni seviyoruz, ellerin
ellerimize benziyor –unutma!

Haziran '86

AYIŞIĞI

kırlangıç

o eskil kırlangıç
çırpınıyor evecen

güz bitiyor, ince bir çalı parçası
düşüyor saçaktaki yuvadan

ipe biber dizmişler
sallanıyor pencerede usul

güz bitiyor, **bize de böylesi gerek**
acı mı acı bir ince hüzün

çınar yaprağı

o eskil hüzün
sokuluyor olur olmaz vaktinde günün

uzakta, uzaklarda bir yerde
bir çay bahçesi vardır, boş masalar ve yağmur

güz bitmiştir, son çınar yaprağı
ince bir su birikintisine düşer, üşür

tutsak

mültecîyim, o yoksul mahallelerden
tanırlar seni sahte kimlikle geçtin

resmin bile yok elimde, **söner**
kamp ateşleri, sadece sesin

yorgun bir firarî gibi yaslanır saçlarına ayışığı
gece olur, üç duvar ötemdesin

şarkılar akşamı

savurarak geçti kanatlarını kırlangıç
bir sen bilirsin neyi anlatır son çınar yaprağı

aklımda hâlâ, halkların şarkılarını
ilk öğrendiğimiz günün akşamı

Temmuz '82, Ocak '87

AYRÜZGÂRI

yakamoz

tam bu vakit rüzgâr çıkar, ürperir
gece akıntılarının burgacında köpüren dalgacık
tam bu vakit rüzgâr çıkar ayrüzgârı

ada çamı yosun kokar, köpük
suya kanat veren ateş böceğidir, parıldar
tam bu vakit rüzgâr çıkar ayrüzgârı

tam bu vakit rüzgâr çıkar, küllenir
balıkçı kulübesinin tavanında yıldız fenerleri
tam bu vakit rüzgâr çıkar ayrüzgârı

balıkçı

ay sularından ağını çeker, balıkçı
nikotin sarısıydı parmakları ve paralamıştı deniz
tam bu vakit rüzgâr çıkar ayrüzgârı

gümüş bir tabakası vardı, rivayet
üç demet saç saklardı denizkızlarından çaldığı
tam bu vakit rüzgâr çıkar ayrüzgârı

ölüm gölgesini düşürür kayalıklara, balıkçı
acı öyküler anlatırdı upuzun atkıları vardı çocukların
tam bu vakit rüzgâr çıkar ayrüzgârı

ömrümüz bir kayıktır kara sularda, poyraz
ani bastırdı ve sancıdı altmış yıl ötesinden böğrüm
tam bu vakit rüzgâr çıkar ayrüzgârı

ölüm

tam bu vakit rüzgâr çıkar ve kar
hücre penceresinde kürelenir, gecedir bir tutsağın uykusuz kaldığı
tam bu vakit rüzgâr çıkar ayrüzgârı

çocuklar uzun atkılar takarlardı ve balıkçı ağları
kurşun yaralarıyla doluydu bir sabah
tam bu vakit rüzgâr çıkar ayrüzgârı

Temmuz '82, Ocak '87

AYBULUTU

düş kelebeği

ay buluta girdi karardı sazlık
kirpiklerinden mavi bir kelebek geçti, soyundu gözlerin

ay buluta girdi şarkılar eskir

ay buluta girdi kesildi yaprak hışırtısı dallarda
dudakların uyanır, suya değdi kanatları kelebeğin

ay buluta girdi çalkalandı sazlıkta sular
savrulur boynunda saçların, kanatlarından suyu sağdı kelebek

ay buluta girdi şarkılar eskir

ay buluta girdi emdi yıldız ışığını rüzgâr
ışıldar iki yaprak bulutu ucunda iki vişne tanesi dipdiri ıslak

ay buluta girdi çarptı dokuz köpük dalga kıyıdaki kumula
ıslanır kasıklarında çiğrengi ay çayırları, yitti burgacında kelebek

ay buluta girdi şarkılar eskir

yer gösterme tutanağı

ay buluta girdi, ince bir kan
pıhtısı, ağzının kıyısında

ıslanmış gözlerine gerdikleri bağ, sesin
acı bir inilti namlular arasında

ay buluta girdi şarkılar eskir

ay buluta girdi, ömrümüz
yarım kalmış bir dizedir gece baskınlarında

kırıldı pencere önündeki saksı, paramparça
çiğ damlaları sardunya yaprağında

ay buluta girdi şarkılar eskir

ay buluta girdi, kurşun sesi
ateşten bir kerpeten kasıklarımda

duydun çığlığımı, ömrümüz
yaralı bir militandır gece baskınlarında

mektup

ay buluta girdi, ömrümüz
yarım kalmış bir sevdadır düş kelebeğinin uçuşunda

ay buluta girdi şarkılar eskir

sustu son şarkı da radyoda, hüzün
senin elyazın, pelur kâğıdına yazılmış kaçak mektupta

ay buluta girdi şarkılar eskir

bir kelebeğin kanatlarını anlatmışsın, düş'ün
mavi yıldız ışığı, susar gece uzak aybulutlarında

Temmuz '82, Ocak '87

SIEMBRA

ölü'nün sevgilisine şarkı

gitarım şarkı söyler aykaranlıklarda

çöz saçlarından geceyi
gözlerin iki ırmak yakamozu
çöz saçlarından geceyi

gitarım şarkı söyler aykaranlıklarda

kayayı deldi tohum
değdi atın toynaklarına kırıldı ay suları
kayayı deldi tohum

gitarım şarkı söyler aykaranlıklarda

gecede yaylım ateş
karıştı atlının kanı küçük gümüş kumula
gecede yaylım ateş

gitarım şarkı söyler aykaranlıklarda

cinayeti gördün
sıkıştı mermi yatağında barut
cinayeti gördün

gitarım şarkı söyler aykaranlıklarda

çöz saçlarından geceyi
alnın soğuyor tüfeğin namlusunda
çöz saçlarından geceyi

ölü'nün insanlarına şarkı

ülkem ay ve rüzgârın ülkesi ay ve rüzgârın

vuruldu **hermano**
ölümcü pusu kurmuş ırmağın çatalında
vuruldu **hermano**

ülkem ay ve rüzgârın ülkesi ay ve rüzgârın

suyun ve ateşin
dilini konuşurdu **hermano**
mapusun ve kuşun

ülkem ay ve rüzgârın ülkesi ay ve rüzgârın

düş'ün ve meyvenin
tohumunu ekeniz biz
ışığın ve kanadın

ülkem ay ve rüzgârın ülkesi ay ve rüzgârın

sevdayı ve ölümü
bölüşeniz sakınmasız
ekmeği ve kavgayı

ülkem ay ve rüzgârın ülkesi ay ve rüzgârın

ak zambaklar dizeriz
hermano'nun tabutuna
kan gibi ak zambaklar

ülkem ay ve rüzgârın ülkesi ay ve rüzgârın

fırtına başladı ırmak boylarında
birlikte çoğaltanız özgürlüğü ve barışı
fırtına başladı ırmak boylarında

kan'a şarkı

fırtınanın ve dinginliğin rengi kankaranlıklarda

sevgilinin gözyaşıdır
kaydı ilk yağmur damlası
tüfeğin çıplak boynundan

ırmağın ve gitarın ezgisi kankaranlıklarda

karınca yollarıdır ince
ay ve rüzgâr haçları
karışır damlalar çavlanına

ölüm şarkı söyler kankaranlıklarda

aşktan ve acıdandır suları
ırmaklar melezdir artık
denizlere uzar da

kan şarkı söyler aykaranlıklarda

Nisan '87

TODAVIA CANTAMOS

şarkı söylüyoruz sesimiz şarkıları buluyor

onlar unutmamızı istiyor
yeşili ve sarmaşığı
kırmızıyı ve ışığı
onlar unutmamızı istiyor

şarkı söylüyoruz sesimiz şarkıları buluyor

şafaklar öncesi mavi bir ışık
parıldayıp sönüyor toprağın avucunda
bir alaca menekşenin taç yaprağında
uykuya dalıyor son gece kelebeği

şarkı söylüyoruz şarkılar sesimizi buluyor

onlar en can alıcı yerimizi kanatıyor
toprağı ve öfkemizi
gökkuşağı ve yüreğimizi
onlar en can alıcı yerimizi kanatıyor

şarkı söylüyoruz sesimiz şarkıları buluyor

geceler boyu tirşe bir yıldız
gölgesini veriyor alınlarımıza
akçamlar dallarını uzatıyor ince dağ yollarına
dallarda ayak izlerimiz hışırdıyor

şarkı söylüyoruz şarkılar sesimizi buluyor

onlar işkenceyi sunuyor
tuzu ve küllenmiş irini
pası ve sasımış kanı
onlar işkenceyi sunuyor

şarkı söylüyoruz sesimiz şarkıları buluyor

sararmış bir kitap öğrencilerin elinden
paramparça bir çığlık gibi yere düşüyor
grev yerlerinde sigara ateşleri
yankıları sesimize karışıyor

şarkı söylüyoruz şarkılar sesimizi buluyor

Nisan '87

LOS HERMANOS

kardeşlerim var onlar
sevginin ana diliyle konuşurlar

rüzgârın serptiği çiğ damlasıdır
çay yapraklarının en ince damarına
sevgi
ve şarkılarımızda o'nun
buz uçurumu ateş tarlası
kocaman kuzey iklimli yüreği var

kardeşlerim var onlar
direncin ana diliyle yaşarlar

kara bir çiçek büyütür çatlamış meme uçları
uzun geceler bir kezzap lîğının ortasında
direnç
ve şarkılarımızda o'nun
şimşek ışıltısı yıldız depremi
korkunç bir uğultuyla susan belleği var

kardeşlerim var onlar
umudun ana diliyle koşarlar

elyazısıyla tutulmuş eski bir kitap notu
yıllar sonra bulunur bir kerpiç öreni arasında
umut
ve şarkılarımızda o'nun
gaz lambası ışığında yoksul sofrası
hâlâ gülümseyerek anlatan bilinci var

kardeşlerim var ateş hırsızlarının
acı şarkılarını yazarlar

Nisan '87

KİFİSYA'LI SEVGİLİYE ŞARKI

ayazma

ayazma taşlarında sarmaşık

uyan **ria** hadi uyan
tül kanatlı kelebek
uğradı uykuna

sarmaşık dallarında mavi ışık

uyansana hadi uyan
gümüş kanatlı yıldız
uğradı uykuna

ışıkta serçe ıslığı

uyan **ria** hadi uyan
çiğ kanatlı sabah
uğradı uykuna

ıslığın kıvrımı ağzının oyasında

uyansana hadi uyan
yıldız kondu ayazmanın
kuşluk uykusuna

ranza

kirazdan küpeleri
bir kız su içti
yıldız ışığından

uyansana hadi uyan

ranzada sabah ışığı
bir kadın yıldız tuttu
uzaktaki serçe ıslığından

uyan hadi, hadi uyan

şimdi gözleri o'nun
karanlık çerkezgülü
uzak ve tutsak
perdesinde parmaklığın

uyansana hadi uyan

kirpiklerinin uykusunda
aşk'ın gizemidir, baktım
o'nun iri gözleri
kifisya'lı ve kara

gizem

her aşktan avuçlarıma
bir işgal ülkesi bırakacaksa

akışkan bir sudur
kendi köpüğünü örseleyen
yüreğim, ey esrik
çatalağzı ırmakların

uyan **ria** hadi uyan

gün doğuyor
kirpiklerinin ayazmasına

Mayıs '87

İnti

karınca yollarında
buğday tanesi

yitti son karınca

giderim

giderim **İnti**

ay çalılarında
kan lekesi

ay da doğdu erken

giderim

İnti

dal kabuklarında
reçine deresi

yol uzun şafak uzun

giderim

giderim **İnti**

püren kokusunda
bal arısı

ayağım kara diken
giderim

İnti

yıldız çatkısında
tüfeğimin gölgesi

düşe kalka

giderim

giderim İnti

ırmak karanlığında
ölüm cemresi

yol uzun şafak uzun

giderim

giderim İnti

ay uzun şafak uzun

giderim

Mayıs '87

Notlar

EPİGRAF

"*Ülkesin sen, sonsuz ova ve halk / kum, kil, okul, ocak. / Dirilişsin sen. / Yumruksun, atılım ve yürünecek yol. / Eylem, saldırı, buğday. / Kavga ve yüceliksin, / Direnişsin sen.*" (Pablo Neruda, *Canto General*, "Canto IV": XXXIX, Padre de Chile. Çev. E.O.)

DERİN AKIŞLI SU

YAŞAM ŞUNCAĞIZ BİR ŞEY İŞTE

- **ihzar müzekkeresi**: Bir hukuk terimi. Sanık, tanık ya da ilgili kişilerin duruşmada hazır bulundurulması için mahkemece ilgili kurumlara gönderilen yazı.

ARANJUEZ

Joaquin Rodrigo'nun "gitar konçertosu" (*Concierto de Aranjuez*)... Deniz'in infazdan önce son isteği sorulursa dinlemek isteyeceğini söylediği konçerto... Öyle anlatılır.

BİR PAZAR GÜNÜ İÇİN GÜZ ŞARKISI

- **Bir Pazar**: Ataol Behramoğlu'nun Maltepe Cezaevi'nde tutukluyken radyoda Joan Baez'in bir şarkısını dinledikten sonra yazdığı şiir.
- **sorrow**: Acı...

TÜTÜN, I. Cilt

Dimitır Dimov'un romanı. Askerî cezaevlerindeki tutuklulara çoğu zaman, türlü bahaneler öne sürülerek kitap yasakları getirilmekteydi; söz konusu yasak kitaplardan biri.

FİLİSTİN *LA VILLE MARTYRE*

- **la ville martyre**: Şehit kent... 1982'deki kuşatma günleri ve sonrasında Beyrut'a Batı kamuoyunda verilen ad.

- **deir yasin** (tel zaatar, sabra, şatilla, karantina, kibya): Katliama uğramış kimi Filistin köy ve yerleşim birimleri.
- **şibil**: Filistinli küçük savaşçılara verilen ad.

PLAZA DE MAYO ANNELERİ

- **en argentina no pasa nada**: Arjantin'de hiçbir şey olmaz... Plaza De Mayo Anneleri Derneği başkanı Hebe Bonafini'nin, kayıpların durumu ve sorumluların yargılanması konusundaki soruya verdiği yanıt.
- **desparesido** (desaparecidos): Arjantin kamuoyunda kayıplara verilen ad.
- **perşembe'nin delileri**: Cunta yetkililerinin, her perşembe günü Mayıs Meydanı'nda protesto gösterisi yapan kayıp ailelerine yakıştırdıkları ad.

ATEŞ HIRSIZLARI SÖYLENCESİ

- **demirörgü**: Sağmalcılar Askerî Cezaevi'nde bloklar arasındaki havalandırma boşluğunu kaplayan, kare kare örülmüş "engel".
- **sansaryan**: 1950'lerde siyasal tutukluların sorgulandığı Emniyet Müdürlüğü binası; adını aynı adlı handan alır. Burada gözaltında bulundurulanlardan bazıları, "tabutluk" denen, ne oturma ne de yatma olanağı sunan ve ancak iki ayak üstünde dikine durulabilecek özel hücrelere konuluyordu.
- **takdirî tahfif**: Yargıçlar kurulunun karar verirken "hafifletici nedenleri" göz önüne alması.
- **hasta siempre comandante**: Kübalı besteci Carlos Puebla'nın Che Guevara ile ilgili bir şarkısından, bölük bütünlüğünde "zafere kadar" anlamını içeriyor.
- **ölüme, kavgaya ve aşka inanıyorum / ... / bu yüzden ölümsüzlüğe ... / ...**: Yunan şair Yannis Ritsos'un dizeleri. (Özdemir İnce çevirisi)
- **bir gün mutlaka**: Ataol Behramoğlu'nun şiiri.
- **red türküsü**: Rezistans hareketinde "Yüzbaşı Alexandre" kod adıyla önemli yükümlülükler almış Fransız şairi René Char'ın, direnişe katılan bir partizanın kimi duygularını işleyen şiiri. (Okay Gönensin çevirisi)
- **efsun**: İşgalci Yunan askerine verilmiş ad.
- **omonia**: Atina'nın kitle gösterilerine sahne olmuş ünlü alanlarından biri.
- **kararmış çömlek**: Ritsos'un uzun bir şiiri...
- **o saat**: Hemen, anında.
- **makronissos**: Yunanistan'da ünlü bir sürgün adası.
- **filo**: Arkadaş...
- **stefanopulos**: Yunan yazar Kostas Kodzias'ın *Yedi Numaralı Dehliz* adlı romanının başkişilerinden.
- **yenilmiş savaşçılara yaseminler verin**: Eski bir Yunan halk şarkısından...
- **ohi**: Hayır; anlatı içinde itiraz ünlemini imliyor.
- **aris** (Aris Veluhiotis): İşgal yılları Yunanistan'ında direniş ordusu ELAS'ın en önemli komutanı. 1944 sonunda devrimci demokratik güçlerin ülkenin üçte ikisini elde tuttukları bir dönemde, siyasal önderliğin İngiliz işgalciler ve kuklası durumundaki kraliyet güçleriyle yaptığı anlaşmayı tanımadı. Komutasındaki gerilla

güçleriyle savaşa devam kararı verdi. 1945 yazında İngilizler ve onların yönetimindeki yerel güçler tarafından pusuya düşürülmüş, teslim olmayıp üzerindeki el bombasını patlatarak yaşamına son vermiştir. Yunan direnişçilerinin büyük bölümü bu trajediden dönemin KKE (Yunan Komünist Partisi) liderliğini sorumlu tutar. Efsanevi komutanın ölümünde bu kişilerin parmağı olduğundan kuşkulananların sayısı az değildir.

- **kifisya** (Kifisia): İşgal ve İç Savaş yıllarında çatışmaların yoğunlukla yaşandığı, Atina yakınlarındaki bir yerleşim bölgesi.

- **santiago treni**: Hasan Hüseyin Korkmazgil'in şiiri.

- **cantador**: Latin Amerika halk şarkıcılarına verilen ad.

- **y en la hora de nuestra muerte**: Şimdi bizim için ölüm vakti. Víctor Jara'nın "La Plegaria A Un Labrador" (Bir İşçi İçin Dua) adlı şarkısından bir dize.

- **yeşil hat**: Beyrut'ta karşıt siyasal güçleri birbirinden ayıran tampon bölge.

- **burj el-barajni vd**: Direnişlere ve kıyımlara sahne olmuş mülteci yerleşim bölgeleri.

- **her şafak saat beşte öldürün beni**: Metris Cezaevi'nin kadınlar bölümündeki bir kadın tutuklunun Filistin mücadelesiyle ilgili bir şiirinden. Şiir, Grup Yorum müzik topluluğu tarafından bestelenmiş, "Filistin Günlüğü" adıyla ve "anonim" imzası altında *Haziran'da Ölmek Zor* (1988) albümünde yer almıştır.

- **bir-hassan**: Beyrut'ta bir semt.

- **filistinli sevgili / celile'de kuşlar ölür** (celile'de kuşlar ölüyor): Filistinli şair Mahmud Derviş'in bir şiirlerine gönderme.

- **hümeyrad**: İşgalciler tarafından 1950'de asılarak idam edilen Filistinli ünlü halk ozanı.

- **said sultanpur**: İranlı devrimci şair. Molla rejimi tarafından siyasal gerekçelerle idam edildi. İdamı, dünya kamuoyunda molla rejiminin mahkûmları idam etmeden önce kanlarını aldığı iddialarının yaygınlaştığı bir dönemde gerçekleşti.

- **nguyen van troy**: *O Bir Militandı* (*Nguyen Van Troi'un Yaşamı*, Tran Dinh Van, 1965) adlı anlatının başkişisi. İşgal döneminde Vietnam'ı ziyaret eden o zamanki ABD savunma bakanı McNamara'ya suikast düzenleyen, ancak başarılı olamayıp canlı ele geçen ve sonrasında idam edilen Vietkong gerillası. Eylemin bir intihar eylemi olduğu anlatılır.

- **kazancı bayırı** (Kazancı Yokuşu): 1 Mayıs 1977'de, miting alanındaki kitlenin üzerine açılan ateş sonrası onlarca insanın birbirinin üzerine yığılıp ezilerek can verdiği yer olarak anılır. Cihangir yönünden Taksim Meydanı'na çıkan sokaklardan biri.

- **kavurgan liğ** (liğ): Doğu Karadeniz bölgesindeki bazı yerlerde, içinde peltemsi doku barındıran koyu sıvıyı ifade etmek için kullanılır.

pacheco: Bolivya'nın başkenti La Paz'ın gecekondu mahallelerinde sokakta yaşayan evsiz çocuklara verilen ad.

bolivyalı küçük asker: Kübalı şair Nicolas Guillen'in Che Guevara'nın ölümüyle bağıntılı şiiri.

manos'un mavi ölüm ağıdı: Yunan besteci Manos Loizos'un Che'nin ölüm fotoğrafıyla bağıntılı şarkısı kastediliyor.

celia sánchez (Celia Sánchez Manduley): Kübalı devrimci siyasetçi, 26 Temmuz Hareketi'nin kurucularından, kadın gerilla komutanı ve eğitmen; bir-

çok araştırmacıya göre sosyalist devrimin merkezindeki en önemli kişiliklerden, Fidel Castro ve Che Guevara'nın yakın çalışma arkadaşı. 1980'de kansere yenik düşmüştür.

- **angela davis** (Angela Yvonne Davis, 1944): Amerikalı düşünür, yazar, siyasetçi. 1970'de Amerikan devrimci siyah hareketi Kara Panterler'le ilişkisi öne sürülerek tutuklandı. İdam cezası talebiyle yargılanırken uluslararası kampanyanın da etkisiyle serbest bırakıldı. 1980 ve 1984 başkanlık seçimlerinde ABD Komünist Partisi adına Başkan Yardımcılığı adayıydı.

- **tütengil hoca** (Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil, 1921-1979): Köy Enstitüleri, Türkiye'nin kalkınma ve gelişme sorunları, azgelişmişlik gibi toplumsal ve siyasal temalar üzerine çalışmalarıyla tanınan ilerici, yurtsever bilim adamı. 7 Aralık 1979 sabahı, İstanbul Üniversitesi'ndeki işine giderken evinin önünde faşist çeteler tarafından yaylım ateşine tutularak katledildi.

- **mamak** (Mamak Askerî Cezaevi): 12 Eylül rejiminin zulüm ve dehşet simgelerinden. Siyasal tutuklu ve mahkûmlara insanlık dışı baskı ve yıldırma yöntemlerinin en ağır biçimde uygulandığı toplama kamplarından biri.

- **soluk alamıyorum, ağabeyim nasıl**: Sosyalist yayıncı ve yazar İlhan Erdost'un gözaltında bulunduğu Mamak Askerî Cezaevi koridorlarında 7 Kasım 1980'de vahşi biçimde dövülerek öldürülüşünden hemen önceki son tümceleri... Öyle anlatılır.

- **h-blok** (h-blokları): Kuzey İrlanda'da Maze cezaevinde IRA partizanlarının tutuklu bulunduğu ve aylarca sürdürülen ölüm açlıklarına sahne olan hücre blokları.

- **axagorn**: Kürtçe, axa gorn. Burada, mezar üzerine kürelenen toprak anlamında kullanılmıştır; yayımlanmamış bir epik şiire göndermede bulunulmaktadır.

- **ashtown road**: Bir İrlanda türküsü.

- **demirci kawa**: Eski Mezopotamya'da tiranlıklara karşı halk direnişinin simgesi haline gelmiş kahraman.

- **yıkılası İstanbul... az mıydı**: Devrimci siyasi tutukluların söylediği bir ağıt.

- **telgraf memuru mülâzım bey**: Yoksunluk koşullarında adı olasılıkla yanlış anımsandı, işgalin ilk günlerinde öldürüldüğü söylenir.

- **bodos**: Yunanistan İç Savaşı'nda savaşmış eski bir partizan.

- **kapetanio**: Yunanistan'da çok eski zamanlardan beri direnişin simgesi olmuş çete reislerine verilen ad.

- **acılar büyük bir denizdir**: Pablo Neruda'nın dizesi.

BİR AKŞAM KENTE DÖNMEK

PORTAKAL KABUKLARI

- **te recuerdo amanda**: Seni anımsıyorum Amanda. Victor Jara'nın bir aşk öyküsünü anlatan ünlü şarkısı.

- **suena la sirena**: Bu şarkıdan bir dize, (fabrika) çıkış düdüğü çalıyor anlamında...

AY SÜRGÜNÜ

AYIŞIĞI

- **bize de böylesi gerek**: Nazım Hikmet'in 5 Haziran 1957 tarihli Varna şiirine gönderme ("*... / Acı mı acı burda türküler. / Bana böylesi gerek, / ... / Yanıp tutuştu yürek.*")

SIEMBRA

- **siembra**: Tohum ekme... Arjantinli besteciler Victor Ramil ve Jose Fogaça'nı bir şarkısı.
- **hermano**: Kardeş, erkek kardeş.

TODAVIA CANTAMOS

todavia cantamos: Şarkı söylüyoruz hâlâ. Arjantinli besteci Victor Heredia'nın bir şarkısı.

LOS HERMANOS

- **los hermanos**: Arjantinli ünlü halk şarkıcısı Atahualpa Yupanqui'nin bir şarkısı.

İNTİ

- **inti**: Gerilla grubu. Burada hitap biçimi olarak kullanılıyor.

İçindekiler

Önsöz / Otuz Yıl Sonra *11*

Derin Akışlı Su *27*

Yaşam Şuncağız Bir Şey İşte *29*
Çakıltaşı *30*
Aranjuez ... *31*
Bir Pazar Günü İçin Güz Şarkısı *33*
Gitmek *36*
Bir Arkadaş Ölümü İçin Ağıt Ezgi *37*
Bir Şair Ölümü İçin Acı Şarkı *40*
Analar *41*
Babalar *42*
Yılbaşı Fotoğrafı *43*
Tütün, I. Cilt *44*
Tütün, II. Cilt *45*
Giz *47*
Tahliye *49*
Filistin *La Ville Martyre* *50*
Plaza De Mayo Anneleri *54*
Ho Amca'nın Şiirleri *58*
Şu Ak Kâğıt Şu Kara Kalem *59*

Ateş Hırsızları Söylencesi *63*

Bir Akşam Kente Dönmek *129*

Kentte İlk Liman Akşamı *131*
Portakal Kabukları *133*
Mayıs Mahallesi'nde Sabah Şarkısı *135*
Bahçe Duvarı *137*

Ay Sürgünü *141*

Irmağın Ötesindeki Kıza Şarkı *143*
Ayışığı *145*
Ayrüzgârı *147*
Aybulutu *149*
Siembra *151*
Todavia Cantamos *154*
Los Hermanos *156*
Kifisya'lı Sevgiliye Şarkı *157*
İnti *160*

Notlar *167*

emirhan oğuz

ATEŞ HIRSIZLARI SÖYLENCESİ

Ateş Hırsızları Söylencesi'nin "sararmış sayfalara yazılı" nüshalar hâlinde çoğaltılıp elden ele dolaştırıldığı zamanların üzerinden otuz yılı aşkın zaman geçti.

1987 Akademi Kitabevi Şiir Ödülü ve 1988 Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü'ne değer görülen kitabın ikinci basımı, yirmi bir yıl sonra 2009'da, şairin 2010 Altın Portakal Şiir Ödülü'ne değer görülecek olan *Myndos Geçişi* adlı ikinci kitabıyla birlikte yapılmıştı.

Ateş Hırsızları Söylencesi ilk yayımlanışından otuz yıl sonra, Yılmaz Aysan'ın 1987 yazında, şiirler henüz dosya hâlindeyken çizdiği ve sonraki yılların zorlu koşullarında yitirilmiş "kayıp desenler"le birlikte yayınevimiz tarafından yeniden yayımlandı.

Elinizdeki 30. yıl özel basımı, kitabın şiir dizimizin olağan formatlarındaki üçüncü basımından farklı olarak, 1988 baskısının özgün kapak tasarımı ve sayfa boyutuna sadık kalınan bir "anı kitap" biçiminde okura sunuluyor.

Ateş Hırsızları Söylencesi kök aldığı tarihsel mücadele damarının ve kendi kuşağının hikâyesini, Cevat Çapan'ın ifadesiyle "egemenlerin suç ortaklığı sayacağı, gerçekte ise bir[illegible] celtecek bir yolculuk" olara[illegible] resmeden unutulmaz bir şi[illegible] baş'ın tanımıyla, ülkemizin [illegible] de derin izler bırakmış "ate[illegible] ve ölüm tutanağı".

25 ₺
ISBN: 978-605-314-346-8
9 786053 143468